

MAGYAR L

* 3 lei

Taxa postală plătită în numerar conform aprobării Dir. Gen. PTT No. 157.012.1934.

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Disztér 1-2. BUDA

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 73 (1515) szám * Szerda, 1937 április 28

Főmunkatárs:
dr. Gyáriás Elemér

Károly király hírlapi beszélgetése két francia vezető lapban

A polgárháború veszedelmének rémhireit cáfolta. — Nyilatkozott a kormányváltás eshetőségéről s a világbéke jó kilátásairól

Párizsból jelentik: Károly román király interjú adott a *Matin* és a *Le Soir* munkatársának s többek között a következőket mondotta: — Tagadhatatlan, hogy ebben az országban is vannak társadalmi megmozdulások, de akik polgárháború veszedelméről beszélnek, vagy rosszindulatuk tájékoztatásának hatása alatt állanak, vagy nem ismerik népemet. Én ismerem munkás és békeszerető népemet, hisz mindennap kapcsolatba vagyok velük és teljes derüléssel nézek a közeli és távoli jövő elébe.

— Ragaszkodom ahhoz, hogy az ország politikai rendjét semmi meg ne zavarja. Intézkedtem, hogy a kormány megfelelő lépéseket tegyen a kilengések kiküszöbölésére, bár egész Európát forradalmi hullám önti el — és ebből mi is kivesszük részünket.

Az újságírók kérdésére a kormány lemondására vonatkozólag, Károly király kijelentette, hogy erről ő maga sem tud semmi bizonyosat. Arra a kérdésre, hogyha a kormányba változás állna be, *Titulescu* veszi-e át a külügyi tárcát, a király a következőképpen válaszolt: — Sajnálom, de erről a kérdéssel nem nyilatkozhatok.

Az interjú során Károly király még a következőket mondotta:

— Románia helyzete nem változott. Békében akarunk élni minden szomszédunkkal. Kapcsolataink erősebbek, mint valaha. Hiszem, hogy Németország nem akar háborút, ha csak békés eszközökkel elérheti bizonyos mértékig fontos céljait. Senkinek nem használna egy újabb európai felfordulás.

Durangoba bevonultak Mola tábornok csapatai

A vörösek rendetlenül menekülnek Bilbaó felé. — Delvayo valenciai külügyminiszter békeközvetítőt keres

Salamancából jelentik: Mola tábornok csapataitól az a hír érkezett, hogy ők Durangoba bevonultak. A nemzetiek főhadiszállása még hivatalosan nem erősítette meg az elfoglalás hírért. A köztársaságiak tagadják, hogy a nemzetiek bevonultak volna Durangoba. Ezek annyit ismernek el, hogy a nemzeti csapatok megszállották Eibart és már csak háromszáz méterre vannak Durangótól. Eibart a köztársaságiak teljesen kiűrtették és csak harminc asszony és néhány gyermek maradt a városban. A kiűrtetés előtt a köztársasági csapatok a fontosabb középületeket felrobbantották. A

milicia katonái állítólag azt kiáltották volna: „Megyünk Bilbao felé és fejét vesszük Aguirének, aki becsapott bennünket!”

Sevillai jelentés szerint *Illano* tábornok megcáfolta azt a Valenciából érkezett hírt, mintha Granadában zendülés tört volna ki.

Rabatból jelentik: A nemzetiek rádióállomásának jelentése szerint Del Vayo, a valenciai kormány külügyminisztere tárgyalásokat folytat külföldi diplomatákkal, hogy a polgárháború befejezése érdekében milyen közvetítések volnának szükségesek.

Halálos vádak Jagoda ellen

A szovjet rémuralom egykori főhőhérát Stalin élete elleni összeesküvés miatt vonják ítélőre. Nyolc tábornok is részes az összeesküvésben. Pjatakov népbiztos feleségét titokban kivégezték

Párizsból jelentik: A *Matin* jelentése szerint a szovjetügyészség a következő pontokba foglalta össze a Jagoda ellen emelt vádat.

1. Stalin élete ellen való összeesküvésben való részvétel.
2. Az ellenforradalomban és a trotszkistákkal való együttműködés.
3. Nagymennyiségű közpénz elsikkasztása.
4. A szovjet-orosz alkotmány törvény megsértése.

A vádirathoz hozzátartozik, hogy az összeesküvésben nyolc szovjet-tábornok is ré-

szes és céljuk volt, hogy Stalint pokolgéppel eltegyék láb alól. Mind a nyolc szovjet-orosz tábornokot letartóztatták.

Varsóból jelentik: Szovjet-Oroszországból kiszivárgott hírek szerint a legnagyobb titokban kivégezték *Pjatakov*, volt szovjet népbiztos özvegyét. *Pjatakovot* — mint ismeretes — néhány hónappal ezelőtt a trotszkista összeesküvésben való részvétel miatt elítélték és ki is végezték. Feleségét is letartóztatták ugyanakkor, de nem állították bíróság elé. Most azonban minden bírói ítélet nélkül végeztek vele

Gazdasági tünődés

(S. I.) — Pár nappal ezelőtt hoztunk cikket arról, hogy mostanában volt tíz éve, mikor Portugáliában a katonai forradalom győztes tábornokai Coimbrából elhozták Liszabonba Alverio Salazar-t, az államtudományok professzorát s letették kezébe az államhatalmat: mutassa meg, hogy mit tud és valósítsa meg gyakorlatban, mit a katedrájáról elméletben hirdetett. Teremtse rendet Portugália felettébb zavaros közügyeiben.

Az a pillanat, amikor ez a szokatlan hatalmi átruházás megtörtént, nemcsak Portugália számára lett korszakokat elválasztó határvonallá. Ugy látszik, az egész emberiség hasznát szolgáló tapasztalat indult el erről a nyugati küszöbről hódító és meggyőző világkörüli útra.

Elsősorban nem a korporációkról van itt szó, sem a tekintélyi kormányzatról. Ezek a berendezések és jelzavak tulajdonképpen csak eszközül szolgálnak. A cél az, hogy az államélet ne azon az emberen épüljön fel, kit elméletek, elvont tanítások, örökölt felfogások vagy éppen elfogultságok tömörítettek érdek-csoportokba, pártokba vagy egyéb politikai alakulatokba, hanem a tevékenykedő, mindennapos foglalkozását űző ember, ennek az embernek eleven élete és érdekei szolgáljanak minden politikai elindulásnak alapul. Salazar maga ezt úgy mondja, hogy „a gazdasági életet át kell alakítani a politikai organizáció elemévé”.

Tanult közgazdák és államtudorok meglehetősen értelmetlenül állanak meg e különösen hangzó tétel előtt. Az ő gondolatmeneteik hűségesen követik a szakmai kézikönyvek tartalmi jegyzékeit, melyek tudvalevően rendszerint külön kötetekbe gyűjtik és minden módon élesen elhatárolják az emberi társas együttélés politikai és gazdasági területeit.

A felfedezésnek erejével hat ellenben ez a tanítás azokra a jámbor magyarokra, kik kivülrekedtek a gazdasági élet titokzatos műhelyein és így kivülről kerülnek napról-napra, az élet minden bizonylatában — a politika kérdései elé. Szóval, ha kissé általánosítani akarnánk, bizvást mondhatnók, hogy minden magyar számára, anélkül, hogy túlságosan nagy tévedésbe esnénk ezzel.

Azokat a magyarokat, kik a maguk állami és nemzeti életét élhetik, s sokféle külsőség és látszat könnyen megtéveszti ebben a kérdésben. Különösen ma, amikor az állami befolyás a gazdasági letre mind általánosabb s mindezzel növekszik. Egészen világosan a Salazar-féle tanításnak lenyűgöző igazságát azok a magyarok láthatják, kik kisebbségi helyzetben küzdenek mindennapi boldogulásukért s azon túl, azon keresztül azért is, hogy mint népi közösség, mint nemzeti, mint művelődési egység és társadalmi szervezés szintén előbbre juthassanak.

Valamikor régen valahol akadhattak korszakok, ahol a politika csarnokai olyanok voltak, mint a vívótermek és oda úgy léptek be az emeberek, hogy kívül hagyták egész mindennapi életüket, mely egészen más területnek számított. Magukra öltötték a jogi és történelmi érvek sisakjait s mellvertjeit. A küzdelem pedig, mely így kezdődött, szigorú szabályok szerint folyt. Annyira, hogy a különösen szép tuss nemcsak annak volt élvezet, aki adta, hanem az is elismerte a vágás szépségét, aki kap-

ta. A szembenálló felek azt hitték, hogy ennek az asszónak kimenetele dönti el a kérdéseket.

Ma azonban mindenütt a világon ez az egész régi „külső terep” a küzdelemnek a helye. A küzdelem maga pedig pontosan olyan, mint az u. n. szabadbirkózás, melynek egyetlen és legfőbb szabálya az, hogy semmiféle szabálya nincsen.

Ebben a helyzetben tehát a terep — a gazdasági élet, melyet két irányból lehet szabályozni s ezzel a politikai élet elemébe tenni: kívülről és belülről.

Kivülről az állam szabályoz, amikor korlátokat állít fel és irányít. Jó az állami szabályozás akkor, ha nemcsak kiadja a rendelkezéseket, hanem azokat meg is tudja indokolni. Sikeres pedig csak akkor, ha a rendszabályok indokolása a közönséget meggyőzi és ráveszi arra, hogy az előírásokat önként kövesse. Salazar tíz éves korszakalkotó kormányzásának a titka éppen az, hogy ő nemcsak nagy államférfi, hanem talán még nagyobb paedagogus: intézkedései nemcsak rendeznek, hanem új rendre megtanítják a népet. Tanítással rendeznek és nem rendeletekkel akarnak tanítani.

Belülről viszont a gazdasági életre az erkölcs hat. Az erkölcsi erők, melyek között a

legelső sorban áll a nemzeti érzés, továbbá mindaz, ami ebből a mély lelki kútból fakad: a népszerűség, az áldozatkészség, a társadalmi fejelem, a hallgatás, a türelem és a többiek. Nyilvánvaló, hogy kisebbségi helyzetben ez a kút igen mély és bővizű lehet.

Ezek az erkölcsi tényezők a legegyszerűbb,

a legszerényebb kicsiny birtokot vagy műhelyt a népi és nemzeti kötelességteljesítés és összetartozás természetes bástyáján építhetik ki s megfordítva a legkésebb politikai tanítás sem ér semmit, ha területeit nem szegélyezik efféle kicsiny bástyák. A gazdaság kiinduló pont és cél egyszerre, mert hiszen maga az élet.

Életfogytiglani kényszermunkára ítélték Stelescu gyilkosait

Heves összecsapás után az összes védőket kizárta a hadbíróóság a tárgyalásról

București. Saját tud. Stelescu gyilkosainak hadbíróósági tárgyalása tegnap izgatott légkörben folyt. Heves összetűzés keletkezett az elnök és Zavoianu ezredes, védő között, akinek az elnök nem akarta megadni a szót.

Zavoianu, védőtársaitól támogatva, mégis beszédbe fogott, de lármá keletkezett, mire az elnök felfüggesztette az ülést.

Az újramegnyitáskor az elnök megkérdezte a védelmet: szolidaris-e Zavoianuvval? Mire a védelem többi tagjai azt fejtették ki, hogy Zavoianu nem sértette meg az elnököt.

Újabb heves viták után a büntető-tanács elhatározta Zavoianunak a védelemből való kizárását.

Mint hogy ez már a harmadik védő, akit a tanács a főtárgyalás folyamán kizárt, az ügyvédek edes harcot nyitottak a védelem jogainak elismertetéséért. Közben olyan indulatos kijelentések hangoztak el, hogy

a tanács visszavonult s elhatározta, hogy az összes ügyvédeket kizárja a főtárgyalásról. A délutáni ülésen már csak a hivatalból kinevezett védők jelenhettek meg.

A délutáni ülésen Gheorghe Alexandru őrnagy, katonai ügyész elmondta vádbeszédét. Megállapította, hogy előre megfontolt szándékkal történt a gyilkosság, amit még súlyosbít az a rendkívüli kegyetlenség, amivel elkövették: miután 36 golyóval megölték, egy kis fejzévelel még is csonkították a hullát.

— Vannak tények — folytatta az ügyész — amelyeket enyhítő körülményként állapítandó meg, de itt ilyen tények nem forognak fenn, mert a Codreanu ellen tervezett merénylet, csak feltételezés.

Végül példaadóan szigorú büntetést követelt az ügyész.

A nyolc vádlottra, akik ténylegesen részt vettek a gyilkosság végrehajtásában, életfogytiglani kényszermunkát, a két büntetésre pedig 25 évi kényszermunka büntetését kérte.

Mint hogy a hivatásos ügyvédek ki vannak zárva a tárgyalásról, valószínűleg rövid védőbeszédet lesznek és így ma már ítélethozatalra kerülhet a sor.

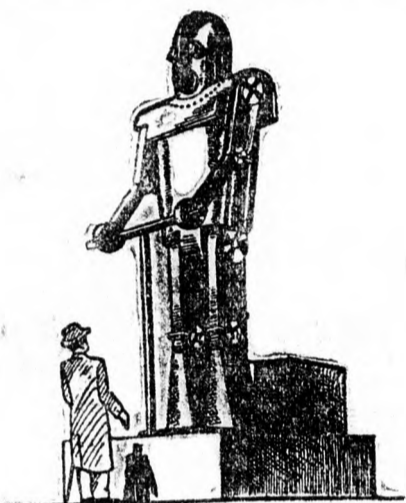
A kizárt ügyvédek egyébként beadványt intéztek az ilfovi ügyvédi kamarához.

Elhangzik az ítélet: Nyolc vádlottat életfogytiglani, hét vádlottat tíz-tíz évi kényszermunkára ítélték a hadbíróóság

A Stelescu-féle gyilkossági perben kedden délelőtt hangzottak el a védőbeszéd. A védőbeszéd elhangzása után 1 órakor vonult vissza a bíróság ítélethozatalra. Rövid tanácskozás után kihirdették az ítéletet, amely szerint nyolc vádlottat, akik ténylegesen résztvettek Stelescu meg-

gyilkolásában, életfogytiglani kényszermunkára, míg két vádlottat, akikről hebizonyosodott, hogy a gyilkosság elkövetésében büntetésesek voltak, 10 esztendői kényszermunkára ítélték.

Az elítéltek nyugodtan vették tudomásul a súlyos ítéletet.

A „Robof”-ember

a Budapesti Nemzetközi Vásáron
1937. április 30 — május 10.

50%-os utazási kedvezmény!

Egy ország, ahol mindenkinek van mit aprítani a tejbe

Írta: Auber mann Péter

(II. közlemény.)

Kopenhágának, sőt egész Skandináviának legmeghittőbb „angolparkja” a Tivoli. Nem valami eldugott, külvárosi kabaré, ellenkezőleg a főváros fókuszában, a városközpont és a pályaudvar között terül el. Benn a céllövöldékben flinták ropognak, a terraszról öblös katonazene harsog, amott az egyik kioszkban mézes keringő akkordjai hangzanak, a háttérben kivilágított szökőkút csobog: csupa szem- és fülinyencsereg. A nyernivágyókat tucaiszámra csalogatják a roulette-játékok. A játéklulajdonosok állítólag mesés összegeket vágnak zsebre, de egyáltalán nem irigylésre méltóak, mert az állandó permanencia és kellemetlen zaj idegfejpő fáradtságot okoz. A Tivoli közepén emelkedő hatalmas és pazarul kivilágított mór-stílusú palotában épp akkor a dán herceg védőnöksége alatt nagyszabású hangversenyt tartottak. Nagy tömeget vonzott magához a híres pantomim színház is. A színpadon fűrgelábú, rugékony táncosok válogatott kosztümökben mókás táncokat lejátszottak. Utunk után mesterséges vízesés és fényárban úszó tó mellett vezet el. A szomszéd pavillonból ekzotikus zene hangzik, vele szemben meg egy tenge-

rész zenekar muzsikál. A hullámvasút, alvilági utazás, szilуетt-képekészítő, villanyautók és a többi szakasztól olyan, mint a budapesti angolpark látványosságai.

Emberek nyakig a jólétben

Még a hajón, mielőtt lábunkat dán földre tettük, bő alkalmunk volt bennszülött dánoktól egyet-mást megtudnunk. Első informátorom Dagmar Klein volt, aki hajónk közönsége előtt egy farka est keretében saját kompozíciójával szerepelt. Ismerve muzikális hajlamait, ezt használtam fel bevezetésül és kérdezősködéscím további támpontjául. Csakhamar átportyáztam a tulajdonképpeni tématerületre, de ez nem tartott sokáig, mert ő rapszódikus zenéi képzeletétől elragadtatva ismét csak a régi billentyűkre siklott vissza. Sokkal több eredményt értem el Petersen nevű kereskedővel. Amit mondott azon a reális meglátás és nyugodt tárgyilagosság ömlött el. Megjegyzéseiben nem bizonyult olyan ide-oda csapongónak, de annál gyakorlatiasabbnak. Szívesen modora megerősített abban a meggyőződésben, hogy a dán kedélyes és módfelett vendégszerető nép. Petersen a felvilágosítást hazája anyagi jólétének ismertetésével kezdte. Ezt büszkén és bizonyos hazafias önértékeléssel tette. Dánia ma a megelégedett kisgazdák országa. A dán gazda ötszörös házban lakik, két-három újságot tart s nemzetének tudatos, éber tagja. A jólét a legegyszerűbb embereknek is kijut. Munkások közül soknak van háza, megfelelő berendezése, szép ruhája. Nem ritka az olyan munkás, aki szívtart szí és saját

rádióját hallgatja. Igen csodálkoztam, hogy a nálunk annyira dicéért dán szövetségi rendszerről hűvösen nyilatkozott. Lehet, hogy csak egyéni vélemény és nem meggyökerezett közfelfogás az, hogy a szövetségek munkájukban gyakran nem mutatkoznak életrevalóknak, nem dolgoznak elég gyorsan és fűrgén, továbbá régi csapásokon haladnak. A szabadkereskedelem szerinte jobban bírja az iramot a növekvő konkurenciával szemben, mert állandóan újabb és újabb ötleteket és kiaknázási lehetőségeket vet felszínre. Petersen azután kissé kitért az állam közgazdasági politikájára. A kisbirtokosságot Dániában is állami törvényekkel támogatják. Az 1922-iki földosztáskor kb. 1000 kis mintagazdaságot létesítettek. A mocsaras területeket államköltségen szarítják ki. Az így felszabadított területek olcsón megvásárolhatók, természetesen idő kell hozzá, míg termékennyé válik. Földjük termőképességet műtrágya felhasználásával feljavítják a maximumra. Egy igen figyelemre méltó jelenség az, hogy amikor az európai piacokat előzönlötte az amerikai és ausztráliai gabona, a dán mezőgazdasági élet nem roskadt össze a beállott válság roppantása alatt. A dánok ugyesen értettek hozzá, hogyan kell magukat kitépniök a krízis polipkarjai közül. Egyszerűen más vágányra tolták át a termelést. Gabonából csak annyit kezdtek termelni, amennyi az ország ellátására műlhatatlanul szükséges volt. Ettől kezdve energiájuk legjavát állattenyésztésre és az élelmiszeriparra fordították. Ma állítólag Dánia gabona és takarmány tekintetben bevételre szorult, ami szembeeszközött a me-

Majláth Gusztáv Károly gróf püspökségének 40 éves jubileuma

Vorbuchner Adolf segédpüspök körlevele az évforduló megünnepléséről. — Tanítói segélyalapot létesítenek 40 év emlékeztére

Május elsején negyven éve lesz, hogy az ardeali római katolikusok apostoli lelki főpásztorát, Majláth Gusztáv Károly grófot püspökké szentelték. Ez alkalomból Vorbuchner segédpüspök körlevéllel fordult az egyházmegyéhez.

— Isten végtelen irgalmából nagy örömet nyertek nektek. — írja ünnepi zengéssel a körlevél. — Egyházmegyénk Főpásztorát a Mindenható megtartotta nekünk, úgy, hogy most együtt ünnepelhetjük püspökké szentelésének negyvenedik évfordulóját. Ritka ünnep ez. Jutalom és kitüntetés ez az ünnepeltnek, de egyszersmind Istennek ajándéka egyházmegyénk részére is. Szükségünk van még rá. Szükségünk van az ő buzgó imádságára. fenkölt példájára: ezért hagyta meg nekünk az Ur. Ez emlékeztető évforduló alkalmával idézzük újra emlékeztetőnkbe megyéspüspökünk négy évtizedes fáradhatatlan munkásságának főbb irányelveit, hogy az ő tanításában, az ő példájában megerősödve haladhassunk tovább az örök életnek utjain.

— A Magasságbelinek főpapja volt Ő mindig közöttünk, aki elménket fáradhatatlanul irányította az örök értékek felé. Földi megfontolások, múlt értékek, hétköznapi kicsinyességek távol állottak tőle és főpapi működésétől. „Természetfeletti lelkülete van”, mondta róla nekem Szentszűz Atyánk s e rövid mondattal a legtalálóbban jellemezte őt. S mivel talán bennünk a természetfeletti élet még nem vert elég gyökeret, ezért van még közöttünk, imádkozik és szenved értünk.

Aztán Majláth püspöknek arról az érdeméről szól a körlevél, hogy ő az Oltárszentiség iránti buzgalom fölkelésében és általánossá tételében „valóságos Krisztushordozó” volt és a hívők lelkének folytonos megerősítésében „a Szentlélek odaadó apostola”. A méltóság ezekben a meghatározó mondatokban összegeződik:

— A teljes Szentháromság szolgálatában

latja mennyire háttérbe szorult a mezőgazdaság az állattenyésztéssel szemben.

A szövetkezetek külföldre leginkább vajjal, tojással, friss sertéshússal szállítanak. Kevesebb mennyiségben tejet. Az utóbbit a vaj kivonatolása után felhasználják a sertések hizlalására. Állítólag ezért olyan izletes a dán disznóhús. A tejnek megméri a zsírtartalmát és e szerint fizetik. Bizonyos százalékokon alul el sem fogadják a „sovány” tejet. A tejszövetkezeteken kívül amerikai méretű vágóhidakkal is rendelkeznek. Milliányra rug a külföldre kerülő tojás száma. A dánok elsősorban az érdeke, de gazdasági presztízse is megkívánja, hogy alaposan megválogassák a kivitelre kerülő áruk minőségét. Ezért a tojást a szövetkezetek nemcsak mennyiség szerint, hanem nagysága szerint is fizetik. Minden romlott tojásért bírságot rónak ki a tojásbeszolgáltató gazdára. Ha ilyenkor többször fordul elő, akkor kizárják a szövetkezetből. A statisztika szerint átlag száz dán lakosra jut 85 szarvasmarha. A 4.000.000 lakosságú országnak van 8.000.000 disznaja és 22.000.000 tyúkjá. Látjuk tehát, hogy az emberek itt kisebbségben vannak. A derék hizók képezik a nép jólétének győzedelmes előcsapatát. A vaj és a szalonna részvényesei büszkének is arra, hogy ők látják el élelemmel Londont, a világ legnagyobb városát. Valóban a bőség szaruja ez az ország. Emitt Isten áldotta vetések ringanak, amott a mintakertekben vetemények zöldelnek és nemes gyümölcsfák bönölgatnak, de legnagyobb gazdagságukat mégis csak állatállományuk képezi.

(Folytatjuk.)

végzett eme munkák mellett minden más el- törpül. Csak a teljesség kedvéért említem, hogy nemcsak egész vagyonát, minden idejét, hanem egészségét is feláldozta hűvéért. Méltó és igazságos tehát, hogy mindig, de különösen most, püspökszentelésének negyvenedik évfordulóján hálás szeretettel és buzgó imádsággal emlékezzünk meg Róla, aki negyven éven át püspökünk, atyánk és vezérünk volt.

A továbbiakban a körlevél tudtul adja, hogy a hívek és a papság szeretetét és gyermeki hódolatát a Székeskáptalan és az Egyházmegyei Tanács küldöttei fogják tolmácsolni a betegsége miatt még külföldön tartózkodó főpásztor előtt. Az albaiuliai ősi székesegyházban május 1-én ünnepélyes hálaadó szentmisét mondanak. Az egyházmegye minden plébániáján április 30-án és május 1-én este, az Urangyala után, felórán át ünnepélyes harangszó fogja hirdetni az egyházmegye örömet és háláját, s mindenütt ünnepélyes szentmise lesz a május 2-iki vasárnapon a hívők tömeges áldozásával.

Az Egyházmegyei Tanács az évforduló megörökítésére tanítói segélyalapot létesít,

Belgium függetlenítése miatt élénk átcsoportosításokra készülnek a nyugati államok

Francia-angol katonai szövetség készül az olasz-német együttműködéssel végleg e temetődött a nyugati határ- biztosító locarnói szerződés

Brüsszelből jelentik: Eden angol külügy- minisztert és feleségét hétfő délelőtt a belga anyakirályné fogadta. Délután Eden megbeszélést folytatott Van Zeeland belga miniszterelnökkel, este pedig Spaak belga külügyminiszter adott vacsorát Eden tiszteletére. A vacsora megjelent a luxemburgi követ is. Eden külügyminiszter kedden a városházát tekinti meg, együtt villásreggelizik Van Zeelanddal és délután repülőgépen visszautazik Londonba.

Eden, Van Zeeland és Spaak megegyeztek, hogy a Belgium semlegessége érdekében tett Hitler-féle nyilatkozatot tudomásban tartják ugyan, de ilyen értelmű külön szavatoló nyilatkozatot Németországtól nem kérnek, hanem megvárják, míg a locarnói szerződés helyett új nyugati szerződés lesz köthető. A Belgium semlegességeért való német szavatosságot aztán ez új szerződésbe fogják beiktatni.

Londonból jelentik: Londoni diplomáciai és politikai körök nagy optimizmussal nézik Eden külügyminiszter brüsszeli látogatását. Jólétesült körök szerint Eden brüsszeli útja sokkal mélyebb jelentőséggel bír, mint egy hivatalos látogatás. Belgium függetlenségének biztosítása egy-angol-francia katonai szövetség felújítása eszméjével jött kapcsolatba. Ez a katonai szövetség különben már a Rajnavidék megszállása óta állandóan kísért.

Angol hivatalos körök nem titkolják, hogy Daladier a múlt héten azért utazott Londonba, hogy az angol kormánynak javaslatot tegyen a francia vezérkarral való együttműködés megújítása iránt.

A Temps című angol lap szerint Daladier londoni látogatásának az a célja, hogy angol-francia szövetség jöjjön létre és ezzel mintegy

A legerősebb szakállt is gyorsan megpuhítja a

melyre az egész egyházmegye területéről kéri az önkéntes adományokat. Az adakozók nevét ugynevezett „Aranykönyv”-ben fogják megörökíteni.

A jubileum alkalmából az egyházmegye minden iskolájában május 2-án ünnepélyek lesznek.

felújulna az 1904. évi „antant cordial”. Így tehát Belgium függetlenségének biztosítása címen tulajdonképpen két nagy nyugati hatalom arra szövetkezik, hogy magának stratégiailag erősebb helyzetet teremtsen.

Eden brüsszeli útja nagy meglepetést keltett a nyugat-európai sajtóban — írja a Daily Telegraph. — Együttal hangoztatja, hogy a Róma—Berlin közötti vonal kiépítésének el- lensúlyozására van szükség.

Rómából jelentik: A Tevere című lap arról cikkez, hogy Belgium függetlenségének angol-francia elismerése végleg eltüntette a locarnói szerződést. Új nyugati megállapodásra van szükség, mert a semlegessé váló Belgium megszünik Franciaország előretolt katonai állása és Anglia hadi légi kikötője lenni.

EDEN SEJTELMES POHÁRKÖSZÖNTŐJE AZ EGYES ORSZÁGOK SAJÁTOS MEGOLDÁSRA VÁRÓ FELADATAIRÓL.

Brüsszelből jelentik: Eden angol külügy- miniszter a Spaak által tiszteletére adott vacsorán rövid beszédet mondott. Beszéde során többek között így nyilatkozott:

— Sokan azt hiszik, hogy enyhült a nemzetközi feszültség. Igaz, hogy súlyos aggodalmakat oszlattott el az a megegyezés, mellyel sikerült életbeléptetni a nemzetközi ellenőrzést a spanyol partokon. Ehhez a nemzetközi szerződéshez hasonló még sohasem kíséreltek meg.

— A nemzetközi együttes mögött azonban minden országnak különböző kérdésekkel kell szembenéznie. Ehhez képest minden országra sajátos megoldások várnak, s ha ezek meg nem történnek, akkor az általános világhelyzetben sem tudunk semmi előhaladást megvalósítani.

EMBEREK ÉS TÁJAK

Az olasz gyarmatosítás nagy eredményei Lybiában

Tripolisz, április hó.

Mussolini lybiai útja annakidején az európai közvélemény elé tárta az olasz gyarmatosítás ragyogó teljesítményeit, amelyeket azok is elismernek és értékelnek, akik nem a legbarátságosabb szemmel nézik az afrikai olasz kolonizációt. A Lybia olasz meghódítása óta eltelt 25 esztendő bebizonyította, hogy az olaszok, híven az antik római kolonizátorok hagyományaihoz, kitűnő gyarmatosítóknak bizonyultak. Lybia 25 esztendővel ezelőtt sivár, vígasztalan és jövőtlen tartozéka volt az ozmán birodalomnak, amely ezt a régi római kolóniát elhanyagolta és szinte megfedkezett ennek a mind geopolitikai, mind közlekedési és stratégiai szempontból oly kimagaslóan fontos tartománynak fejlesztéséről. Az 1911-es tripoliszi hadjáratban az olaszok halálmegvető bátorsággal küzdtek a törökök ellen s talán a súlyos véráldozat volt erkölcsi alapja annak, hogy Olaszország legjobb erőit használta fel, hogy Tripoliszból a körülményekhez képest valóban mintaserű gyarmatot teremtsen Tripolisz meghódítása után az olaszoknak hosszú évekig kellett még küzdeni a bennszülött törzsekkel s Graziani mostani abesszín alkirály csak 1931-ben fejezte be az új gyarmat pacifikálását.

E sorok írója meglátogatta az olaszországi Pontini-mocsarak lecsapolása után létesített mintatelepeket és jelen volt az egykori mocsaras, lápos, maláriás területen emelt harmadik kis városnak, Sabaudiának felavatásán. Aki látta a pontini bonifikációs munkálatokat, fogalmat alkothat magának az olasz gyarmati politika kiválóságáról. Lybiában (Tripolisz és Cyrenaika) ma új élet pezsdül, a két tartomány rohamos fejlődésének minden lendületével igyekezik behozni azt a hátramaradottságot, amelyet az ozmán uralom jelentett számára.

Az olasz gyarmatpolitikának legnagyobb-szerűbb ténye, mondhatnók csodája az Egyiptomot Tunisszal összekötő hatalmas autóstradának megépítése, amelyet maga Mussolini avatott föl lybiai útja során. Ezt a nagyszabású munkát egy esztendő alatt készítették el és 403 millió lírába került. Az autót hossza mintegy 2000 kilométer, amelyből 800 kilométert eddig töretlen területen kellett megépíteni. A munka hatalmas méreteit a következő szám adatok érzékeltetik: Az út megépítésénél összesen 4.510.000 munkanapot használtak fel, ebből 330.000 olasz, a többi 4180.000 bennszülött munkaerőre esett; az út megépítésénél felhasználott anyag 4.000.000 köbméterre rugott, amiből 200.000 köbmétert sziklák robbantásából teremtettek elő; az út alapépítményéhez 800.000 köbméter kőanyagot használtak fel; az út kátrányozott felülete 40.000.000 négyzetmétert tesz ki és a felhasználott anyag 20.000 tonnára rug; 65 hatalmas úthengerítő gépet, 130.000 méter kisvasúti sínpart, 1235 anyagszállító kocsi, 60 nagy vízfordó kocsi alkalmaztak a munkálatoknál. Az útépítés költségeit a gyarmati kormányzat fedezte, még pedig oly módon, hogy az összköltségeket 16 esztendőre osztotta fel. A költségek nagy részét egyes kolonialis katonai osztagok megszüntetéséből fedezték s a megszünt osztagokat a gyors ütemben motorizált csapatok pótolják.

A tengerpart közelében végighúzó hatalmas máút óriási próbának tette ki a mérnököket és munkásokat, mert hiszen egyes helyeken a hőmérséklet a 65 fok celsiust is elérte. A sivatagi útépítés egyik legnagyobb problémája az élelmiszer- és vízellátás s a lybiai autóstrada munkálatai során ezt a kérdést a lehető legjobban sikerült megoldani,

annak ellenére, hogy legtöbbször csak 250 km-nyire volt valamely élelemellátási bázis. Az útvonal hosszában 65 házat építettek az útra felügyelő rendőrség részére és ezekben a házakban az utazóközönség is szállást és ellátást

kaphat.

Az új útvonalnak kétségtelenül nagy stratégiai jelentősége van, ezenfelül azonban nagy kulturális érdekeket szolgál, mert hiszen helyreállította az összeköttetést Marokkó, Algír, Tunisz, Lybia és Egyiptom között. Megépítése által Lybia történetében új fejezet kezdődik. Az út mentén hatalmas gazdasági, kereskedelmi forgalom fejlődik ki és lehetővé válik az is, hogy a tengerpart mentén már igen erősen fejlett kultúra Lybia déli részei felé várogon. A nagy római idők emlékeit hatalmas diadalív örökíti meg. Az emlékmű, amely 31 méter magas, körülbelül az új út közepén, 1 km-nyire a tengeről emelkedik a magasba. Jelképezi az antik Róma dicsőségét és az új olasz impérium megalapítását. H. D.

A kanadai ötösikrek „ikerfelügyelőbizottságot” kaptak

Montreal, április hó.

A kanadai ötösikrek pénzügyei is szóba kerültek Ontario állam költségvetési vitájában. A harmadik születésnapjukat ünneplő Dionne-kislányok ugyanis, akik 1935 óta állami felügyelet alatt nevelkednek, rengeteg jövedelemmel rendelkeznek. Az első állami felügyelőbizottság 30.590 dollár vagyont gyűjtött össze az ikrek számára, a második bizottság azonban ezt az eredményt alaposan túlszárnyalta. A Groll ontarioi miniszterből, dr Dafoe háziorvosból, Balin bíróból és a gyermekek atyjából, Oliver Dionne-ból alakult „ikerfelügyelőbizottság” eddig huszonnégy szerződést kötött különféle vállalatokkal, amelyek gyártmányaik terjesztésére az ötösikrek világhírű népszerűségét akarják felhasználni.

A gyermekek bankszámláján ma már 573.765 dollár követelés mutatkozik, de további 287.383 dollár jár nekik a szerződő felektől. Ez az összeg még jelentősen növekedni fog, ha az eladott áruk után járó részesedést is javukra írják. A legjobb szerződést egy filmgyárral kötötték, amely négy filmben való szereplésre szerződtette le az öt kis „sztárt”, akik 350.000 dollárt kapnak — felléptükért.

A híres kanadai ötösikrek ilyen hatalmas jövedelem mellett természetesen már most, kicsi korukban is elég költségesen élnek. 57.000 dollárért külön szanatóriumot építettek számukra, ahol állandóan orvosi és nagy rendőri felügyelet mellett élnek. A Dionne-házaspár

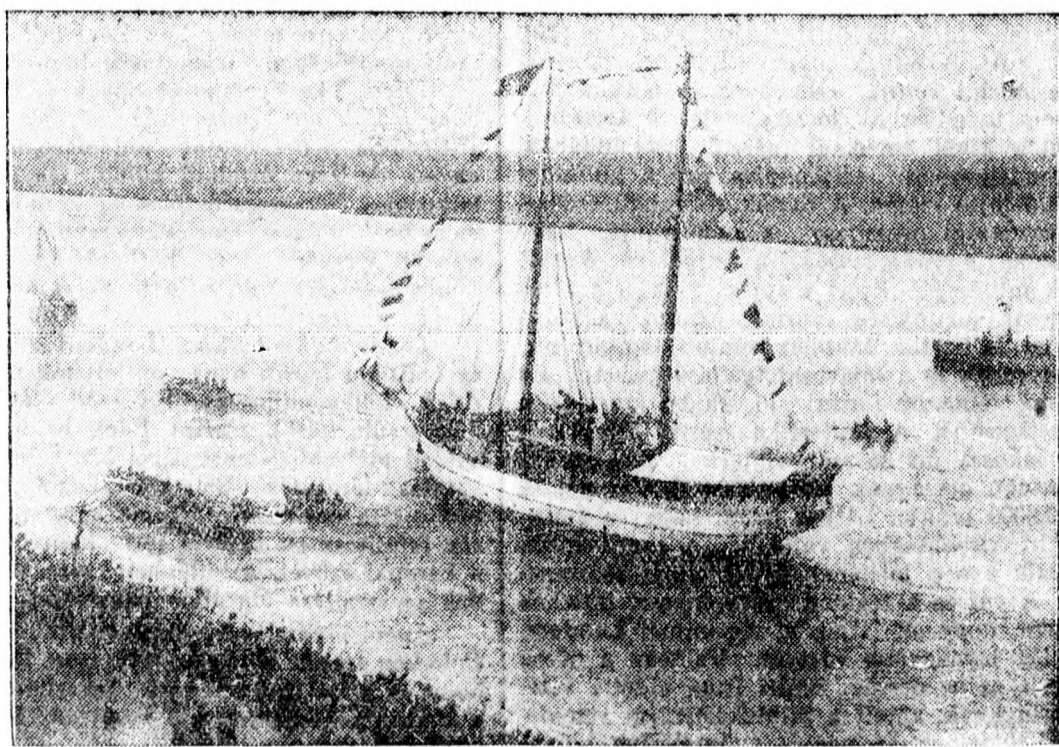
csupán havi 100 dollárt kap gyermekei hatalmas vagyonából és az ötösikrek második születésnapján különleges kedvezésképpen 1000 dollárt adtak nekik — „érdemeik elismeréséül”. Az öt kislány viszont hamarosan külön-külön is milliommós lesz.

Nagy a „vonzereje” az új százalékosnak

Timisoara. Saját tud. A negyedik kerületben levő Galgóczi-féle dohánytőzsde úgy akart reklámot csinálni az új százalékos próbarétező mágnespatkónak, hogy három kis mágnespatkót kiakasztott a kirakatába és — szemléltető példaként — egy-egy új százalékos ragasztott a patkók sarkához.

Az ötletes reklám sokakat a kirakati bámulására csodított és a bámulók közül valakinek úgy megtetszett — nem a patkó, hanem — a három darab „valódi” százalékos, hogy az esti sötétség leple alatt észrevétlenül leakasztotta a ládikaszerező „hordozható” kirakatot, bevitt a egyik szomszédos kapu aljába, betörte az üveget és zsebrevágta a százásokat.

A mágnespatkókat persze otthagya az ismeretlen, hiszen a százások ügyis jók voltak. Ezzel ezután bebizonyosodott, hogy nemcsak a mágnespatkónak, hanem az új százalékosnak is elég nagy a vonzereje.

A „Viziördög” világszerte ismert yachttal indul.

Gróf Luckner német mágnes „Viziördög” névre keresztelt yachttal világszerte ismert yachttal indul. Képünk a yacht indulásakor készült.

Új törvénytervezetet tettek közzé a magánvállalati alkalmazottak nemzetiségéről

Az új szöveg már az iparügyi miniszter által készített hiteles munkát. — Ebben is benne van az arányszámok szerinti alkalmazás kötelezettsége

Megelőző számainkban részletesen foglalkoztunk azzal a törvényrendelet tervezettel, mely a magánvállalati alkalmazottakra a nemzetiségi arányszámokat kívánta behozni. Azt is jeleztük, hogy a közzétett tervezet a kormány részéről kiadott nyilatkozat nem ismerte el hitelesnek. Hogy miért jutott az illető tervezet szövege nyilvánosságra, arra nézve Trancu-Iasi, volt munkaügyi miniszter azt a nézetet hangoztatta, hogy ez a szöveg csak kísérleti léggömb volt, s mivel a közvéleményben nem volt kedvező a fogadtatása, azért hirtelen visszavonták.

TIZ KATEGÓRIA AZ ALKALMAZOTTKRA.

Az iparügyi miniszter éppen azért, hogy az előbb jelzett törvénytervezeti szöveg valódiságát cáfolja, most már nyilvánosságra hozta a maga valódi törvénytervezetét is. Ez a tervezet öt fejezetből áll és második fejezetében a vállalatoknál levő alkalmazottakat 10 kategóriába osztja. Ezek: 1. az igazgatóság, 2. a magasabb irodai személyzet, 3. az alantás irodai személyzet, 4. a minősített irodai személyzet, 5. szolga személyzet, 6. a vezető műszaki személyzet, 7. felsőbb műszaki személyzet, 8. alantás műszaki személyzet, 9. szakmunkások, 10. munkások.

Ezután a tervezet elmondja, hogy kik esnek a különböző kategóriákba. A vállalati ügyészeket és orvosokat pl. az alantás irodai személyzet kategóriájába osztja, — ha nincsen a vállalatnak külön jogügyi osztálya vagy egészségügyi szervezete. — A vállalatok — ez alatt értve az összes kereskedelmi és ipari vállalatokat. — akár társas, vagy egyéni cégek „kötelesek a munkaerőket az egyes kategóriákban belül a törvény szerint beosztani”.

A tervezet méregfoga kétségtelenül a 14-ik szakasz, amely szó szerint így hangzik:

14. szakasz. Egészen, vagy nagyrészt belföldi tőkével dolgozó vállalatoknál a beosztás a következő:

a) az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjainak legalább 60 százaléka románnak kell lennie.

b) a többi kategória személyzetének legalább 75 százalékának románnak kell lennie.

A személyzet többi része román-kisebbségekből egészíthető ki.

A jelen törvény értelmében román-kisebbségek azok a román állampolgárok, akiket ilyenekké minősített az 1930. szept. 26-ikán elfogadott és jóváhagyott nemzetközi szerződés a szövetséges és társult főhatalmak és Románia között a kisebbségekről, továbbá az 1922. aug. 8-án elfogadott és jóváhagyott szerződés Basarabiának Romániához való csatolásáról.

A tervezet következő szakasza a külföldi tőkével dolgozó vállalatokról beszél, amelyeknél az alkalmazottiak 20 százaléka lehet csak külföldi állampolgár, de csak az első irodai személyzetnél, míg a fennmaradó 80 százalék a fent idézett 14-ik szakasz szerint osztandó fel.

A SZAZALÉKOS MEGOSZTÁS A FIZETÉSEKRE

A tervezet ügyel arra, hogy az alkalmazottak megosztása kategóriák szerint történjék, sőt mint második ellenőrző módot állapítja meg a tervezet azt, hogy a százalékos elosztásnak a fizetéseknel is meg kell nyilvánulnia:

17. szakasz. A fenti szabályok alkalmazandók a fizetések és bármely javadalmazások mennyiségénél.

A nemzetvédelem szempontjából szüksé-

ges esetekben a nemzetvédelmi minisztérium a hadiszereket készítő gyáraknál más arányszám bevezetését is rendelheti el.

14. szakasz rendelkezései nem alkalmazandók olyan egyéni cégeknél, amelyeknél kizárólag családtagok látják el a szolgálatot.

MÁSFELSZTENDŐS ÁTMENETI IDŐ ÉS ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG

20. szakasz. A vállalatok kötelesek 1938 dec. 31-ig eleget tenni a 14. 15. és 16. szakasz követelményeinek, de 1937 dec. 31-ig legalább felerészben kell a törvényt végrehajtaniok.

21. szakasz. Semmis a megnevezett személyzet alkalmaztatása és a titkos záradékkal bíró munkaszerződés, amely utóbbinál a törvény szankcióit alkalmazni fogják.

A törvény ellenőrzés gyakorlása végett minden év február 15-ig táblázatot tartoznak a vállalatok benyújtani, amelyek feltüntetik az alkalmazottak névsorát, kategóriáját és fizetését. Az ellenőrzést egy megyei bizottság végzi, amelynek elnöke a prefektus és 5 tagból áll.

BÜNTETÉSEK

A törvény benemartása esetére a következő szankciók állapítottak meg:

a) A tőke nagyságával arányban álló pénz-

Ne szedjen olyan hashajtót

mely drasztikusan hat, hanem egy olyat, melynek hatása lassan, fokozott mértékben hat. Ilyen módon elkerül a görcsöket és a hasmenést. „Leopills” egyesíti magában az ideális hashajtó minden feltételét, mert ezen pilulák hatása nem drasztikus, amellyel azonban állandó. Még krónikus székrekedés esetén is, „Leopills” rendszeres székletet eredményez. Kizárólag növényi anyagokból készült.

Dobozok 30.— és 80.— leírt minden gyógyszertárban és drogeriában kaphatók.

LEOPIILLS

bírság, amely a tőke 6 százalékát nem haladhatja meg.

b) A vállalatnál alkalmazásban levő külföldi állampolgárok tartózkodási engedélyének megvonása.

c) Minden állami kedvezmény megvonása és a közszállításokból való kizárás.

d) „Administrator” kinevezése, aki a jogerős határozatokat végrehajtja.

Az ilyen administrator a törvény ellenőrzésére rendelt bizottság által összeállított listák alapján a törvényszék főelnöke nevezi ki. A törvényszéki főnök ilyen határozata ellen beadott fellebbezésnek nincsen halasztó hatálya. A szankciókat együttesen is lehet alkalmazni.

A tervezet utolsó bekezdése szerint az 1934. évi június 16-iki a román személyzetnek a vállalatoknál való alkalmazása tárgyában hozott törvény hatályát veszti.

AZ ÚJ TÖRVÉNYTERVEZET BIRALATA

A szöveg kétségtelenül más, mint az, amit már nappal ezelőtt a törvénytervezet első szövegeként közölték. Lényege azonban ennek se gyéb, mint annak a korábbi szövegnek.

Az új szöveg érdekessége, hogy a kisebbségekről szóló nemzetközi szerződésre hivatkozik. Ez a szerződés azonban szintén nem hátrózza meg, hogy kit kell faji, nyelvi, vallási,

szó kisebbséghez tartozónak tekinteni, s így az új törvénytervezet is adós marad e fogalom meghatározásával, mikor megkülönböztetés akar tenni román és „román-kisebbségi” között.

Az új törvénytervezet különben csak névlegesen támaszkodik a kisebbségi szerződésre. Ténylegesen azonban ellene mond e szerződésnek, mely egyik szakaszában világosan kimondja, hogy senki nem korlátozható valamely foglalkozásban csak azért, mert valamely kisebbséghez tartozik.

A pápai nuncius látogató körutja megy Románia katolikus vidékein

Bucuresti. Saját tud. Andreo Cassulo bucaresti pápai nuncius, aki nemrég épült fel betegségéből, elhatározta, hogy a közeljövőben látogatást tesz az ország katolikuslakta vidékein s így a helyszínen akar közvetlenebb tájékozódást szerezni az ő helyzetükről. Első körutja május első felében lesz, mikor is Ardeal és Banat katolikus központjait látogatja meg a pápai követ. Második utja a dobrogeai, moldovai és bucovinai katolikusok közé vezet. Andreo Cassulo pápai nunciust körutjai során mindenütt az illető egyházmegye főpásztora fogja kísérni.

Fekete hétfő a párizsi tőzsdén

Párizsból jelentik: A párizsi értéktőzsdén a hétfői napon az árfolyamok zuhanásszerűen estek. A francia frank részvényeinek árfolyama ötszáz frankkal esett. A Liberté szerint a tőzsdének fekete hétfője volt. Az árfolyamok zuhanása nagy idegességet okozott és különféle hírek keltek szárnyra.

Lezuhant és szörnyethalt egy magyar pilóta, de a katasztrófiának másik halálos áldozata is van

Székesfehérvárról jelentik: Tegnap délután a székesfehérvári repülőterén Gunya Sándor sport-repülő gyakorlatozás közben lezuhant és meghalt. A repülőgép zuhanását többen látták a városban. Ezek között volt egy Feldmann Kálmán nevű úgynök is, aki azonl motorkerékpárjára ült, hogy a szerencsétlenség színhelyére siessen. Az egyik kanyarban teljes sebességgel összetűzközt a mentőautóval. Feldmann az összetűzés következtében életét veszítette.

Két ismert politikus szenzációs politikai pere. Bucuresti. Saját tud. Az ilfovi esküdtszék felmentette Gr. Filipescut, a sajtó útján elkövetett rágalmozás vétségének vádjá alól, a Manolescu Mihály által ellene megindított perben. A dolog előzménye az, hogy a szenátus 1934 február 9-iki ülésén Gr. Filipescu felmutatott egy levelet, amelyet Manolescu intézett egy üzlettársához s amely a befolyással való üzérkedés kétségtelen bizonyítéka. Minthogy Manolescu erre nem tudott kielégítő választ adni, Filipescu „A mi Staviskynk” címen rendkívül éleshangú cikket írt az Epocában Manolescu ellen, aki kénytelen volt bíróság elé vinni az ügyet. Az esküdtszék most felmentve Filipescut, rásütötte Manolescura a befolyással való üzérkedés bélyegét.

Ismert osztrák író gyanúsítanak Ingrid Wiengreen meggyilkolásával

Bécs, április hó.

A Bécsújhely közelében történt rejtélyes gyilkosság körülményeit egyelőre teljes homály borítja.

Mint megírtuk, a Neunkirchen felé vezető országúton egy csendőrségi lövést halott s amikor utánajárt a dolognak, az országút szélén egy autót talált, amelyben egy fiatal nő holt teste feküdt. A nőt három revolverlövés érte. A vizsgálat megállapította, hogy az áldozat Wiengreen bécsi paraguayi követ 28 éves Ingrid leánya, aki vasárnap reggel azzal hagyta el albérleti lakását, hogy autókirándulásra megy egy ismerőseivel. A leány a Semmering környékére ment Gloggnitz községbe, ahol Hans Sternder ismert osztrák íróval volt találkozója.

Hogy mi történt a neunkircheneri országúton, azt a vizsgálat egyelőre még nem tudta pontosan megállapítani. Először azt hitték, hogy a leány rablótámadásnak esett áldozatul. Erre mutat az a körülmény, hogy kezításkája eltűnt. Azonban vasárnap este a gyilkosság színhelyétől többszáz méter távolságra megtalálták az áldozat kezításkáját és megállapították, hogy semmit sem tűnt el a kis kofferből. A leány gyűrűje és órája szintén nála maradt s ez is azt bizonyítja, hogy aligha lehet szó rablógyilkosságról.

Összesen hat lövés dördült el s mind a hat golyó hüvelyét megtalálták az autó mellett. A hüvelyek egy és ugyanazon fegyverből valók. A fegyverszakértő megállapítása szerint régi típusú hét és félmilliméteres forgópisztolyból adták le a lövéseket.

A meggyilkolt Wiengreen Ingrid feltűnő szépségű, nyulánk nő volt, rendkívüli tudással és képzettséggel. Hét nyelven beszélt és imádkozta a zenét. Németországban született s csak a múlt évben jött Ausztriába. Sokat foglalkozott spirítizmusmal és szoros kapcsolatban állott okkultista körökkel. Nemcsak ő maga vett részt spirítizista szeszadókban, hanem gyakran voltak ilyen okkultista ülések az ő lakásán is. Eddig még nem sikerült tisztázni, hogy van-e valamilyen összefüggés a leány halála és spirítizista kapcsolatai között.

KI A GYLKOS?

A neunkircheneri csendőrség már vasárnap reggel, közvetlenül a gyilkosság felfedezése után rendőrkutyt is hozatott Bécsből, azonban a kutya sem talált semmi nyomot, amelyet követhetett volna.

A leány holttestét egyelőre a neunkircheneri kórház halottas komrájába vitték, amíg megtörténik a boncolás. Az első orvosi szemle megállapítása szerint a három lövést közelről adták le a leányra. A fegyvert először halántékára szorították és kétszer elcsattantották, majd a szívtájékon is belélték egy golyót a testbe. A leány premenstruációs pörkölési nyomok látszanak, ami szintén azt bizonyítja, hogy a tettes egészen odaszorította a fegyvert és így adta le a lövést.

Érdekes az a megállapítás is, hogy az autó, amelyben a leány ült, nem hirtelen fékezett le,

hnm szép lassan állott meg. Az országúton semmi nyom sem mutat arra, hogy baj történt volna a kocsival, vagy hogy valaki hirtelen megállította volna.

Hans Sternder író, akivel Ingrid Wiengreen vasárnapra autókirándulást beszélt meg Kistartomban, rögtön a gyilkosság felfedezése után beidézték a csendőrségre és azóta állandóan folyik a kihallgatása. Az író azt hangoztatja, hogy sem-

mit sem tud történetéről. A tényállás tisztázásáig nem engedik el a neunkircheneri csendőrségre.

Ingrid Wiengreen nem lakott együtt szülei-vel, hanem a Mariahilferstrasse nyolc számú házában volt albérleti lakása a második emeleten. Szállásadója semmi közelebbit sem tud róla, mert a leány igen zárkózott természetű volt és ismerősök sem jártak hozzá. Autóját, amellyel gyakran tett kirándulásokat, különösen Bécsújhely környékére, egy külvárosi garázshez tartotta.

A leány nemrégiben még meglehetősen szűkös viszonyok között élt, néhány héttel ezelőtt azonban nagyobb külföldi pénzáutalást kapott.

Jelentkezett a bécsi rendőrségen egy nő, azt állítja, hogy egyidőben sokat volt együtt a leánnyal és az volt a benyomása, hogy Ingrid Wiengreen hipnotikus befolyása alatt áll.

Mit irnak a világlapok?

Nemrég új vállalatot alapítottak Londonban. Ez a vállalat festmények kölcsönzésével foglalkozik. A fiatal és tehetséges festők — úgy látszik, ez már világlajosság — nem tudják eladni képeiket. Az egyik üzleti szellemű piktor ötven kollégájával egy szövetséget alapított, amely most festmények kikölcsönzésével foglalkozik. Ugy, ahogy kölcsön lehet kapni könyvet, úgy adják rövidebb vagy hosszabb időre kölcsön a festményt is, amiben az előre megállapított kölcsöndíj lefizetése után mindenki annyi ideig gyönyörködhet, amennyi ideig akar. Az ötlet nagyszerűen bevált. Valaki berendezkedik, bútorai már vannak, néhány szőnyeggel is rendelkezik, csak a falak maradnak csupaszon. Egyszerűen telefonál a képkölcsönzőbe és küldenek neki annyi képet, amennyit akar. A kölcsöndíjat pedig beszámítják később, ha esetleg a képet meg akarja venni. Hiszen az ember a szokások rabja. Ha valakinek hónapokig ott lóg az íróasztala fölött az a bizonyos melabús erdőrézlet, vagy az étvágygerjesztő csendélet, nem akar tőle megválni, meghosszabbítja a bérletet s egy szép napon észreveszi, hogy most már alig hiányzik valami a festmény vételárából. Erről az angol vállalkozásról itt azért emlékezünk meg, hogy az ifthoni piktorok figyelmét felhívjuk erre az ötletre. Mert fiatal és tehetséges festők, akik nem tudnak képet eladni, nálunk is vannak...

A XX. század új betegsége az „aeroneurosis.” Graeme Andersen angol orvos fedezte fel a repülés századának betegségét. Megállapította, hogy nincs az a foglalkozás, amely olyan gyorsan ásná alá az emberi szervezetet, mint az iparszerűen üzemeltetett repülés. A háború alatt jelentkezett először az aeroneurosis, de az orvosok inkább a háborús izgalmakra gyanakodtak és csak most, a békeidőben derült ki, hogy a foglalkozásszerűen végzett repülés idezi elő a légi idegbetegséget. Graeme Andersen doktor két csoportba osztja a betegséget előidéző okokat. Az egyik csoportba tartoznak azok a szervezeti elváltozások, amelyeket a repülés mechanikai hatásai okoznak, a másik csoportba pedig az idegmegerőltetéssel járó lelki okok.

Tehát itt az új betegség! Annyi új fogalom mellett most megtanulhatjuk ezt a szót is: aeroneurosis.

*

Figyelemreméltó az az adat, amit a napokban egy londoni törvényszéki tárgyaláson az angol kozmetika hítes szakértője szolgáltatott erről az új szakmáról. A szakértő szerint az angol hölgyek évenként körülbelül 15 milliárd leinek megfelelő összeget költenek szépségápolásra. A szépségápoló intézetek a férfi és női munkások tízezreinek adnak kenyeret, tehát vizsgálód, hogy a kozmetikai divattéboly ilyen nagy tömeget juttat munkához. A szakértő szerint a hölgyek, akik borraivalóknak egyébként nem túlságosan hű kezek, a szépségápoló intézetekben egymást akarják túllícitálni. Vajon mi lehet az oka ennek? Talán az, hogy az alkalmazott, aki a dáma hajával archórével foglalkozik, olyan titkok birtokába jut, hogy a hallgatását akarják ilyen bőkezű borraivalókkal megvásárolni?

Hat éves az a kisfiú, akit lábtöréssel szállították be a newyorki Charity Hospital-ba s aki két nap múlva, miután összebarátkozott az orvosokkal, így szólt:

— Ugy-e, doktor bácsi, az ember szíve a baloldalon van? Hogy lehet az, hogy az én szívem a jobboldalon dobog?

Az orvos megvizsgálta az értelmes gyermeket, odahívta kollégáját, azután az osztályvezető főorvost, később a kórház igazgatóját és mindannyian megállapították, hogy Frances Herbert — így hívják a kisfiút — igazat mondott. Az ő szíve valóban a jobboldalon dobog, de nemcsak ott dobog, hanem ott is van. A további vizsgálatok során kiderült, hogy a kisfiú mája a jobboldal helyett a baloldalon van, ugyanígy ellenkező oldalon fekszik a lépe is. A gyerek tökéletesen egészséges s talán sohasem vették volna észre e rendellenességeket, ha lábtörése miatt nem került kórházba, nem barátkozik meg a kezelőorvosokkal és meg nem kérdezi azt a furcsaságot, amit kis gyerektől saját maga tapasztalt. Okos, bátor gyerek ez a kis hat éves Frances Herbert, de jó tulajdonságai ellenére sem lehet azt mondani rá amúgy magyarosan, hogy — helyén van a szíve.

Az elszórt szivarhamu, a cigarettaparázs által kitégetett szőnyeg, minden háziasszony legfőbb keserve és így érthetetlen a párizsi kiállítás, amely „Dohányzás és művészet” címében a művészetet és a dohányzást közös nevezőre hozza. A háziasszonyok biztosan úgy gondolják, hogy a dohányzásnak semmi köze sincs a művészetekhez, pedig ez az ötletes kiállítás azt bizonyítja, hogy igenis van. Nem is hinné az ember, hogy festők és szobrászok régen és most hányszor választottak olyan témakört, amely kapcsolatban van a dohányzással. Felvonulnak a kiállításon a rokokó és az empire gyönyörű burnótszelencéi, pompás cigarettatárcák, dohánydobozok, művészi faragású pipák és olyan dohányzóeszközök, amelyeknek történelmi vonatkozásuk is van. A kiállításon látható Napoleon dohányszelencéje, Briand cigarettatárcája és még néhány ilyen tiszta nevezetes tárgy. A dohányosok nagy elégtétellel nézik az érdekes kiállítást, amelynek egyetlen hiányossága, hogy annak összes termeiben — „Tilos a dohányzás!”

Találós kérdés!

Az egyik város most hosszú tanácskozások után elhatározta, hogy kicseréli a régi villamoskocsikat, mert ezek a járművek már olyan rozzant állapotban vannak, hogy az utasok minden alkalommal attól félnek, hogy a villamos egész egyszerűen szétesik alattuk. A villamos-park, úgy, ahogy van, használhatatlan, tehát ki kell cserélni s ezért a városi tanács most az ország többi városaihoz fordult s megkérdezte azokat, nincs-e náluk raktáron olyan használt és kimustrált villamoskocsi, amit olcsó pénzen meg lehetne venni... Ezekkel a régi villamoskocsikkal akarják „felfrissíteni” a spórolós város rozoga kocsijait.

Melyik városról van szó?

Természetesen Aberdeen-ről. A takarékos skótok híres városáról.

Egyháziaknak, műveit világiaknak

A keresztény egyház története (nyolc kötetben)

Szerkesztő: **Bangha Béla S. J.** és **Ijjas Antal**

I. kötet:

Bangha Béla S. J. és **Borbély István S. J.**

Az ősegyház

II. kötet:

Loschert Kázmér:

Egyházatyák kora

Legnagyobb és legszebb vállalkozása az idei könyvpiacnak: Mindenkinek ismernie kell — Az egész világ más színben tűnik fel az olvasó előtt, ha megismeri az Egyház történetét. — Válságban, már-már győzni látszó eretnek ségeken át: a diadal felé! Ez a most megjelenő két kötet és megjelenendő hat kötet mondanivalója korunk számára!

Az egész sorozat ára füzve 1500 lel, kötve 2000 lel és portó. Megrendelhető havi 150, (a kötet példányok) havi 200 lel részletre.

Megrendelhető:

a „Magyar Lapok” könyvosztályánál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés teljesítési helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
 negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.
 Magyarországon: Egész évre 90 P., félévre 25 P., negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
 Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
 Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratosokat nem ösztönk meg és nem adunk vissza.
 Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Esős, hűvös lesz az idei nyár!

A rendellenes tél és tavasz után felvetődik az a kérdés, hogy milyen lesz a nyár. Vajon az enyhe telet meleg nyár követi-e? Erre vonatkozólag meg kell jegyezni, hogy az egyes időszakokból sohasem lehet a közvetlen előttünk álló évszak időjárására következtetni. Közismert, hogy az időjárásra a napfoltok lényeges hatást gyakorolnak. Szociológus orosz tudós szerint, ha nagyok a napfoltok, a nyár rendszerint hűvös és esős. Ilyen volt eddig az 1913., 1916., 1923. és az 1927. év nyara. A jóslás mindig bizonytalan dolog és különösen áll ez az időjárásra, mégis, az időjárásutatókat mindent egybevetve megkíséreltek előre meghatározni az idei nyár jellegét. Szerintük májusban nyári meleg lép fel, de júniustól kezdve a tulajdonképpen nyári hónapok túlnyomóan hűvösök és esősek lesznek.

A CSEHSZLOVÁK MINISZTERELNÖK BUCURESTIBE LÁTOGAT. Bucuresti. Saját tud. Május 9-én Bucurestibe érkezik Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnök, hogy részt vegyen a május 10-iki ünnepeken.

ZARÓRA RENDELET MÁJUS ELSEJÉRE ÉS A ROMÁN HUSVÉTNAK A KÉT NAPJÁRA. Május elsejére és a román húsvét munkaszünetére vonatkozólag az oradeai rendőrség a következő rendeletet adta ki: 1. Április 29. és 30-án, csütörtökön és pénteken, valamint május 1-én, szombaton tilos minden zene és látványosság. 2. Május 1-én, szombaton az összes üzletek nyitva tarthatnak. A gyárak és üzemek azonban nem dolgoznak. 3. Május 2-án és 3-án, vasárnap és hétfőn vasárnapi munkaszünet.

ROMÁN HUSVÉT UTÁNRA MARAD A NEMZETI MUNKATÖRVÉNY ELKÉSZÍTÉSE. Bucuresti. Saját tud. A Dimineata az ipar- és kereskedelmi minisztérium illetékes köreiből vett értesülések alapján közli, hogy a nemzeti munka szabályozására és a kartellekre vonatkozó rendelet-törvény tervezetek végleges megszövegezése a román húsvét utánra marad, helyesebben a kormány meg akarja ezzel várni a külföldön tartózkodó Dinu Brătianu hazakeresését.

Dudulescu esperes temetése. Oradea. Saját tud. Vasárnap délután Miersig községben nagy résztvétel mellett temették el Dudulescu Gheorghe esperest, a megyei tanács elnökét. A temetés szertartást dr. Popoviciu Nicolae püspök celebrálta fényes papi segédlettel. A vármegye nevében dr. Bancila P. Joan prefektus és dr. Banut ügyvéd, a megyei tanács alelnöke, valamint a miersigi igazgató-tanító bucsuztatták még a vármegye nagy halottját. Vasárnap délelőtt a liberális párt bihori tagozata, — Mosoiu Tiberiu földmívelésügyi alminiszter elnöklété alatt ülést tartott, amelyen elparentálták Dudulescu esperest.

Zürichi zárlat. Párizs 19.36 fél. London 21.59 fél. Newyork 436.62, Brüsszel 73.86, Milánó 23, Amszterdam 239.22 fél, Berlin 175.60, Bécs — schilling 80.60, Prága 15.21, Varsó 83.10, Belgrád 10 Bucuresti 325.

Politikusok utazása. Bucuresti. Saját tud. Franasovici közlekedésügyi miniszter tegnap este Bécsbe utazott. Innen Tirolba megy. Madgearu Athénbe utazott az ünnepekre.

A CLUJI RÓM. KATOLIKUS FÖGIMNÁZIUM CSERKÉSZCSAPATÁNAK FELHÍVÁSA. Clujról jelentik: A római katolikus főgimnázium cserkészcsapata május 9-én ünneplő alapításának tízéves fordulóját. A csapat parancsnoksága erre az alkalomra össze akarja állítani tagjainak névsorát. Hogy a névsorból a régi tagok közül valaki ki ne maradjon, kéri a parancsnokság a régi tagokat, hogy vegyék fel a kapcsolatot ismét kedves cserkészcsapatukkal. A vidéken lakók évi 100 lei pártolótagdíj vállalása esetén a csapatnak pártoló tagjaivá lesznek, míg a clujiak aktív tagok is lehetnek, ha a csapat gyűléseire rendszeresen eljárnak és havi 10 lei tagsági díjat fizetnek. Azokat, akik május 1-ig a fenti módon jelentkeznek, szívesen látja a csapat parancsnoksága a május 9-én rendezendő nagygyűlésen és a zártkörű műsoros cserkész-talán. Dr. Buttlinger Antal, ügyvéd sk., Puskás Lajos parancsnok, sk., dr. Heinrich sk., ifj. elnök.

Cantacuzino herceg Londonból Afrikába repül. Bucuresti. Saját tud. Bazu Cantacuzino, a kiváló román repülő, aki a nyáron világkörüli repülőútra készül, a közeli napokban nagyobb légi utra indul. A London melletti Hetfield repülőtéren száll fel és Afrika felé repül. Először a Szaharán szándékszik átrepülni s ha „Tiphon” típusu motorja jól működik, tovább repül Dél-Afrika felé hogy esetleg egy London—Dél-Afrikai sebességi rekordot állítson fel.

Ellopta a templomi perselyt egy elvetemült gonosztevő. Braşov. Saját tud. A franciszkanok templomából tegnap a déli órákban ismeretlen tettesek ellopták a Mária oltár mellett fölakasztott perselyt. A templom gondozója szerint a perselyben körülbelül 2000 lei lehetett, mert már öt hete nem nyitották ki. A nyomozás megindult az elvetemült tolvaj kézrekerítésére.

HOLTAN BUKOTT LE AZ EKE-SZARVA MELLETT... Targu-Mures. Saját tud. Fánaţa község határában Gálfi Sándor gazdálkodó ökreivel a tavaszi mezőgazdasági munkákat végezte, amikor a 47 éves ember hirtelen összeesett és az ekeszarva mellett holtan bukkott az általa szántott barázdába. Megállapították, hogy a megfeszített munka következtében szívshűvőség ölte meg.

Május 15-én kezdődnek az esküdtszéki tárgyalások Sigheten. Saját tud. Sigheten az esküdtszéki tárgyalások második ciklusa május 15-én kezdődik. Az esküdtszék elnöke dr. Dobosi oradeai táblabíró, míg bírái: Barbulescu sighet-i törvényszéki főbíró és Botos bíró lesznek. Az esküdtszék tárgyalási anyagának javarésze sajtó útján elkövetett rágalmozási per.

Felvágta az ereit egy oradeai cipésmunkás. Oradea. Saját tud. Megrendítő öngyilkossági kísérlet történt hétfőn éjszaka Oradeán. Veres János cipésmunkás édesanyjának Vlahuta-utca 60. szám alatti lakásán beretvével felvágta az ereit. Az öngyilkosságot a fiatal munkás édesanyja fedezte fel. Rögtön értesítette a mentőket, akik az eszméletlen állapotban levő fiatal embert bevizitották a kórházba.

Halálozás. Turdán rövid, de súlyos szenvedés után, életének 54-ik évében elhunyt Horváth Gézáné Szabó Katica, Horváth Géza vendéglősnek, Turda népszerű polgárának felesége. A meghaldogultat mély fájdalomtól sujtott férje, két nevelt gyermeke és nagyszámú rokonsága gyászolja, de halála városzerte osztatlan megilletődést és igaz részvétet keltett, mert a meghaldogult példányképe volt a nemes lelkű és melegsívű nőknek. Az elhunytat nagy részvét mellett helyezték nyugalomra.

Folyik a katonai előképzés ifjak közmun-kája. Bucuresti. Saját tud. Tegnap az egész ország területén megkezdődött a közhazsnu munkára kötelezett 18—21 éves ifjak munkateljesítése. Mint ismeretes, 150.000 ifjut hívtak be az országban, akik a munkát tisztelt és a tisztelt vezetésével, illetve felügyelete alatt végzik. A kidolgozott munkaterv szerint először a fősők temetőit, az elhanyagolt falusi temetőket, az utak mellett árkokat hozták rendbe, kutakat tisztítanak, utakat javítanak. Szerszámokat a munkügyi minisztérium bocsátott a munkáscsapatok rendelkezésére. Az élelmezésről az illető alközpontok gondoskodnak. A Bucuresti környéki munkálatokat tegnap maga Nistor munkaügyi miniszter vizsgálta felül.

Timişoara. Saját tud. A katonai előképző helybeli altanfolyóelőlése közlést tett, amely szerint az előképzőn résztvevő ifjakat sem mestereik, sem munkatársaik el nem bocsátják azért, mert néhány napos közmunkára rendelték ki őket. A kötelező közmunkaszolgálat bevezetéséről szóló törvény harmincadik szakasza értelmében ezeket az ifjakat most mint szabadságon levőket kell tekinteni, akiknek munkaszerveződése nem szenvedhet csorbát.

Egy banktisztviselő tragédiája. Braşov. Saját tud. Kedde reggel hét órakor a Corona szálloda egyik harmadik emeleti szobájában Schlower Leon 38 éves banktisztviselő borotválva főváltta ereit, majd kivette magát az ablakon. Összeroncsolt testét a kórházba szállították, de ott néhány perc múlva meghalt, anélkül, hogy magához tért volna. Schlower Leon a Román Hitelbank sorsjegyzőosztályának igazgatója volt és a város előkelő köreiből származott. Bucurestiben hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy terhes csapódi és anyagi okok miatt követte el.

Halálos lórugás. Satu-Mare. Saját tud. Tegnap reggel tíz órakor halálos szerencsétlenség történt a Muntenia-utca 24. számú ház udvarán. Szabó András fuvaros hasonnevű tíz éves fiatal téglát fuvarozott kétlovas szekeren Sáska János cipész részére. Már másodikor tették meg az utat. A lovakat kifogták a szekérből, hogy a dűsán fűves udvaron legelészzenek. A fuvaros fia a lovak mellett a gyepre heveredett. Az egyik ló, halántékán rugta a gyermeket, aki borzalmas sikollyal eszméletlenül terült el a földön. A lómulokán és halántékán ott maradt a lópatka nyoma. Édesapja öble vette és megindult vele az irgalmasok kórháza felé, hogy segítséget kérjen gyermeke számára, a kislány azonban utközben kiszervevedett. — Szintén tegnap délelőtt a városi istállóban Kádár Ferenc felügyelőt az egyik ló száján rugta. Kádár felső ajakcsont repedéssel kórházba szállították.

BORZALMAS ROBBANÁS EGY PÁRIZS MELLETTI LŐSZERGYÁRBAN. Párizsból jelentik: A Párizs közelében lévő Sevran-i lőszergyárban hétfőn hatalmas robbanás történt. A robbanás következtében a gyár teljesen romokban hever. Tizenegy súlyos sebesülés történt, akik közül egy ember a kórházba való szállítás közben meghalt.

Rövidesen új utcát nyitnak Sigheten. Saját tud. Már régebben elhatározta a tanács, hogy a főteret és a vasúti rakodót új utcával köti össze. A tervbe vett utca megnyitása még ebben az évben megtörténik.

Idegbeteg ember tragédiája. Targu-Mures. Saját tud. Szombaton este 9 óra körül a Mures folyó ugynevezett „turbina árkaiba” vetette magát öngyilkossági szándékkal Suba Sándor 59 éves bankszolgája, aki a Kereskedelmi és Hitelbank szolgálatában állott 28 éven át. Az utóbbi időben nyugdíjazása került szóba a pénzügyminiszterrel, mert Suba Sándornak idegeit a világháború megviselte s az utóbbi időben egyre sürűbben jelentkeztek rajta idegbetegségének tünetei. Még élve mentették ki a segítségére sietők a szerencsétlen embert a négy méter mélységű vízből, de pár pillanat alatt, miután partra hozták, meghalt.

Földcsuszamlás az esőzések következtében. Braşov. Saját tud. A napok óta tartó hatalmas esőzések következtében az itteni Fellegvár alatti sétányon, amelyet nemrég neveztek el Mihail Eminescu költőről, nagyerejű földcsuszamlás történt, amely mintegy 60 négyzetméternyi területet mozdított meg. A földcsuszamlás következtében nagymennyiségű agyagos föld és nagy szikladarabok zuhantak a sétány alatti I. C. Duca-utca mellett elhúzó kertekre. A földcsuszamlás ereje különösen a német konzulátusi palotában okozott nagy kárt, a konzulátus szomszédságában pedig a kerítéseket tartó cementoszlopokat rombolta szét. Emberéletben semmi kár sem történt. A hatóságok a földcsuszamlástól sújtott területen széleskörű óvintézkedéseket fogantatosítottak, mert félt, hogy a szünni nem akaró esőzések miatt, a földcsuszamlás megismétlődik. A kár több mint százezer lei.

MÁJUS 25-ÉN NYITJÁK MEG A PÁRIZSI VILÁGKIÁLLITÁST. Párizsból jelentik: A párizsi minisztertanács május 24-ikét állapította meg a nemzetközi kiállítás hivatalos megszemlélésére. Május 25-ikén pedig a hivatalos megnyitás lesz. A minisztertanács elfogadta Izard ajánlatát és május elsejét nemzeti ünnepnek fogadta el.

MAGYAR TANSZÉK A LONDONI EGYETEMEN. Londonból jelentik: A londoni egyetem hatalmas épületébe költözik a szláv-kelet-európai tanfolyam. Ennek az iskolának a keretében magyar lektorátust létesítenek, amelyet a legközelebbi időn belül rendes magyar tanszékké építenek ki.

ÉRTESETÉS.

Értesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy női divatszalonomat str. Bratianu 14. szám alatt megnyitottam, ahol női- és gyermekruhák a legújabb külföldi modellek után készülnek. Tisztelettel Bognár Irma

ELALUDT A PÁLYAŐR — A VONAT ELÜTÖTT EGY SZEKERET ÉS KÉT EMBER SZÖRNYETHALT. Târgu-Mures. Saját tud. Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt a mures-megyei Tinoasă község vasuti átjárójánál. A 4036. számú személyvonat 2 óra 10 perckor érkezett az állomásra, amikor a bejáratnál a vasuti sánpárt metsző útkereszteződésnél elütötte Kovács János tinoasói birtokos kétfelvas szekeret, melyen a tulajdonos és annak 64 éves édesanyja ültek. hogy Târgu-Muresre hajtsanak. Stefanescu mozdonyvezető nyomban fékezett az összeütközés után, de teljesen eredménytelenül, mert az összeütközés olyan erős volt, hogy a szekeret, a benne ülőkkel, valamint a szekér elé fogott két lóval együtt, méterekkel előre vetette, majd teljesen összeroncolt. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a 176. számú őrház pályára elaludt, a sorompót nem bocsátotta le a vonat érkezése idején s így a szabadon maradt pályatesten az éppen akkor áthaladó Kovács János szekeret a személyvonat elütötte. A vasuti szerencsétlenség mindkét áldozata szörnyethalt. Csak hullarészeiket találták meg, szétszórt és a felismerhetetlenségig összeroncolt állapotban. Branea Ioan pályáért gondatlansága miatt letartóztatták.

Madridi utca a bombázás után.

SZÁZMILLIÓS RENDKIVÜLI HITELT KAP ANGHELESCU NÉPNEVELÉSÜGYI MINISZTER. Bucuresti. Saját tud. Az utóbbi napokban Anghelescu népnevelésügyi miniszter számos tanácskozást folytatott Cancicov, pénzügyminiszterrel, rendkívüli hitel elnyerése céljából. Végül megállapodtak, hogy Cancicov százmillió lei hitelt bocsát a népnevelésügyi miniszter rendelkezésére, a megkezdett iskolai épületek befejezésére.

O'csó húsvéti vásár

ASZÓDINÁL, Sas-palota

Egy db csokoládé nyul 3-4 leitől. Csokoládé tojások 1-2-3-5-6 leitől. „Peco” világmárka tojásfesték 1 és 2 lei. Fűszerárak csak húsvétra gyári árban. Kirakat áraitam és áruimat figyelni kérem.

ASZÓDI, Sas-palota

Öngyilkosságba kergette a családi békétlenség. Diciosánmartin. Saját tud. Grass Miklós senereuri 45 éves gazdálkodó már hosszabb ideje állandó civakodásban élt fiatal feleségével. A napokban a gazdálkodó ismét összekapott feleségével és a veszekedés után felment házuk padlására és felakasztotta magát. Mire rátaláltak halott volt.

Hétfőn éjjel az ország több részén havazott. Bucuresti. Saját tud. Hétfőre, 26-ra virradó éjjel havazott az ardeali hegyekben, Sebes, Fágáras, Reghin vidékén, továbbá Targovistén is hó hullott.

Timisoarai tudósítónk írja: A Caransebes környékén lévő Munte-micen, sportolók és turisták kedvelt kirándulóján, a napokban erős hóolvadás indult meg. Ekkor ismeretlen turista holtteste került napvilágra. Megállapították, hogy a turista Buzzi Henrik ferdinandi lakossal azonos. Már három hónapja eltűnt. Valószínű, hogy teljesen egyedül ment fel a Munte-micre, utközben elfáradván, elnyomta az álmot. Ott fagyott meg és a hó befedte. A hóolvadásra azonban most újabb havazás állott be. A Munte-micen fagypontra alatti két fokos hidegben harminc centiméteres új hó hullott s egyre tovább havazik. Az erős lehűlés mindenütt érezhető a Banatban, így Timisoarán is. A város egyes helyein — így a Miasszonyunkról nevezett iskolánál — anyaháza előtti kertben — gyönyörű virágpompában áll az orgona. A város háza előtt hatalmas virággyat piros tulipánnal ültetett be a városi kertész. Parkokba, sétányokra kitétték a nyári székeket, padokat, — mindenki és minden készen várja a nap-sütéses tavaszi meleget. De a virágpompa ellenére is — ősz hidegben borzonganak az emberek.

Elmebajos ember öngyilkossága. Târgu-Mures. Saját tud. Sárosi Mihály 52 éves Porcesti községbeli gazda, aki már évek óta elmebajos volt, felakasztotta magát egy őrizetlen pillanatban a szénapadlásra. Mire rátaláltak már halott volt.

Rövid hírek. (Satu-Mare.) Tarsolt községben véres buli volt vasárnap. Stefuk Mihály fiatal földműves tánc közben összeszólközött régi haragosával: Huzan Györggyel, akit egyetlen kézzel a földre lőtt. Huzan azonnal kiszendvedt. A gyilkos legényt a csendőrség letartóztatta. — Antal József satumarei munkás két kislánya és 3 éves kislánya valahonnan mérges gombát szereztek. A nagybácska lánykák főzőcskét játszottak, a kombát „elkészítették” s az „ételt” megették és kis öccsüket is jóllakatták. Később görcsök vettek erőt a gyermekeken, akiket kórházba szállítottak és gyomormosással mindhármójukat megmentették az életnek. — Dan Ioan darai földművest a csendőrség letartóztatta, mert a környékbeli gyümölcsösökből a zümmöcsfa-csemetéket állandóan lopkodta. Dan hetek óta ebből tartotta fenn magát. — A satumarei sportpályán a CFR-Barkochba ifjúsági mérkőzésen igen súlyos szerencsétlenség érte az egyik játékosát. Braun József lába az egyik összehúzásnál eltört. Kórházba szállították. — A városban hetekkel ezelőtt vörhenyjárvány ütötte fel fejét, amely most halálos áldozatot is követelt. Mihály Károly szabómester, társulati elnök Olga nevű középiskolás leánya vörhenyben meghalt. — Ferneziu határában a Phönix tulajdonát képező Herza bányában omlás történt. A lezuhanó kövek súlyosan megsebeztek Sas György bányamunkást. Beszállították a biaiarnai munkáskórházba. — Satu-Maren a Mezőgazdasági Kamara rendezésében néh-tanfolyam lesz.

* **Gyomor-, bél-, vese-, máj- és epehólyag-betegek** szívesen isznak reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert annak hatása gyors és biztos, igen enyhe s ezért nagyon kellemes. Az orvosok ajánlják.

Ráborult és halálra zúta egy szekér fa a gazdálkodót. Diciosánmartin. Saját tud. Marcu Andrei tarnava-mici gazdálkodó fával megrakott szekerevel hazafelé tartott az erdőből. Az országúton a lovak hirtelen megvadultak, vágatni kezdtek és az utmenti árokba borították a szekeret. A gazdálkodó oly szerencsétlenül esett le a szekérről, hogy a lezuhanó fa maga alá temette és valóságosan agyonlapította.

HARKAY KÁROLY HALÁLRA GAZDOLTA HARKAY KÁROLYT. Satumare. Saját tud. A tarna-marei társasgépköcsi utasokkal telve délután öt óraker menetrend-szerű pontossággal indult el Satumare felé. Botiz község túlsó határában egy személygépköcsi került az autóbusz elé. A gépkocsiban az egyik politikai párt megyei vezetősége ült s a községben röpcédulákat dobáltak a falusiaknak. A földművesek nyomban belepték az utat és a röpiratokat szedegették. Az autóbusz sofőrje, Harkay Károly, lassított és állandóan túlkölt. Az egyik fordulónál ismét embertömeget talált, akik szintén a röpiratokat szedegették. Az autóbusz közeledtére egy fiatal legény virtusból keresztül szaladt az úton, azonban elesett és a megterhelt kocsi kerekei alá került. A fején és mellén gázoltak keresztül a kerekek és azonnali halált okoztak. A sofőr a kocsit azonnal megállította, kiugrott és ekkor legnagyobb meglepetésére a haláragázolt fiatalemberben saját unokatesztvére, Harkay Károly szabadságos katonára ismert. A sofőrt a csendőrség letartóztatta.

NEM NYILT KI AZ EJTŐERNŐ ÉS HALÁLRA ZUZTA MAGÁT A „MADÁREMBER”, AKI HÁROMEZER MÉTER MAGASSÁGBÓL KIUGROTT. Párizsból jelenti tudósítónk: Vasárnap Párizs egyik külvárosában repülőnapot rendeztek, melynek során ejtőernyős ugrás is szerepelt. Clemen s a, amerikai repülő akrobata, — akit „magárember” néven ismernek — háromezer méter magasságból kiugrott ejtőernyőjével a gépből. Látszott, hogy a levegőben többször megfordult, majd 40 méter magasságban ki akarta nyitni a hátán lévő ejtőernyőt, de az nem nyílt ki. Ekkor az előlévőt próbálta kinyitni, de az is csúrtörtöt meg, de az „madárember” teljes sebességgel a földre zuhant. Mikor hozzá szaladtak, még lélekezett, de pár pillanat múlva kiszendvedt.

Megkezdődött a harc Ipi fakirja ellen. Londonból jelentik: Az angol-indiai hadsereg vasárnap megkezdte a tisztogatási akciót a vaziristan tartományban. A csapatok több irányban nyomulnak előre s az első napon sehol sem találják komolyabb ellenállásra. Mindössze kisebb lövöldözések voltak, melyeknek során az angol-indiai csapatok csak jelentéktelen veszteségeket szenvedtek. A lázadó berszülöttek, ugylászik, azt a taktikát követik, hogy nem bocsátkoznak kisebb ütézetekbe, hanem stratégiailag fontos helyeken gyülekeznek és csak nagyobb egységekben bocsátkoznak harcba. A lázadók vezére, Ipi fakirja tovább folytatja körútját a tartományban és fegyveres harcosokat toboroz az angolok ellen.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
 április 30-tól május 10-ig.
50 %-os utazási kedvezmény
 Vizummentes határátlépés.
 Vásárigazolvány egyenként 120 leiert, valamint díjtalan felvilágosítás kapható az **Európa utazási iroda Banca Dacia, Oradea, Bd. Regele Ferdinand No. 9.** és a **Wagons Lits-Cook iroda** összes fiókjainál.

Nagy valutásibóiási ügyet leplezett le a budapesti rendőrség. Budapesti jelentik: Vasárnap a valuta-ügyszétség valutásibólási ügyben több le-tartóztatást eszközölt. Még szombaton előállított két bécsi tőzsdébizományost, akik egymillió pen-gőt sipholtak ki. Ezeket kívül még négy budapesti egyént vettek őrizetbe.

Világítási sztrájkra készülnek a satumarei kereskedők. Saját tud. A satumarei Kereskedelmi Társulat vasárnap délelőtt értekezletre hívta ösz-sze tagjait sorozatos sérelmeik megtárgyalása céljából. Először a fűszerkereskedők panaszát vi-tatták meg. Satumaren ugyanis, ellentétben az ország többi városával, a fűszerek este 12 ó-ra-kor kötelesek zárni, ami számukra anyagi káro-sodást jelent. Elhatározták, hogy a napokban kétszáz kereskedő tüntető felvonulást rendez a prefekturára, ahol a megyefőnököt kérni fogják sérelmeik azonnali orvoslására. Elkészített pan-aszok hangzóttak el a kereskedők részéről a vil-lamosmű magas áramdíja miatt is. Akkor, ami-kor Aradon, Clujon, Oradean 10—12 lei a villa-mos áram kilowattja, addig Satumaren 16 leit számolnak és a kirakatok után sem adnak ked-vezményt. A villamosmű minden fogyasztót 200 lei beiratkozási díj megfizetésére kötelez, azon-kivül magas óvadékot kell letétbe helyezni. A kereskedők kimondták, hogy a tervbevett köz-gyűlés elé határozatot terjesztenek, mely szerint a villamosmút áramdíjleszállításra szólítják s ha ez nem következnék be, beszüntetik a kirakatok világítását. A kereskedők azt is sérelmezték, hogy különböző tiszteletjegyek megváltására kö-telezik őket, ami állandó megterhelést jelent s amely alól kibújni nem sikerült. Elhatározták még, hogy a tagok részére ingyenes kereskedelmi könyvelési tanfolyamot rendeznek.

Elsőáldozati emlékképek, két színben, csinos, izléses kivitelben kaphatók könyvosztályunknál. A nagyobbiméretűek (18x27 cm.) ára 2.50 lei, a ki-vébbiméretűek (14x23 cm.) ára 1.50 lei.

Satumarei híradó. Saját tud. A munka-kamara helyi kirendeltsége beadvánnyal fordult a telekkönyvi hatósághoz, amelyben az Iparos Otthon ingatlanának telekkönyvi átírását kérte a munkakamara nevére. A beadvány felett még nem döntöttek, ezt a tulajdonjog feletti kitzótt törvényszéki tárgyalás előléig függőben hagy-ták. A megyében kitűnő gyümölcs-termés mutat-kozik. — Tudvalevő, hogy Satumare megyében, kü-lönösen az északi részekben, nagykitérjedésű gyü-mölcsösök vannak s közgazdaságilag a termés nagy jelentőséggel bír. — A légügyi miniszter-ium állandóan sürgeti a légi kikötő építését, amit azonban a nedves talaj nagyon akadályoz. Az eddigi tervek szerint Satumaret május 1-én kellett volna, hogy bekapcsolják a légiforgá-lomba, a munkálatokkal azonban addig nem tud-nak elkészülni s a légi kikötő megnyitása egy-előre elmarad. — A vármegye négy évre bérbe-adja a Tárnamare—Satumare közötti gépkocsiz-személyszállítás jogát. Az árlejátsét május 14-én tartják meg. — Három északi magyar lakosú község: Petea, Atea és Pelesul-Mara lakossága sokat panaszkodott, hogy utak hiányában el van-nak zárva a külvilágtól. Hosszas tárgyalások után megállapodtak abban, hogy közköltészen megépítik az utat, amelynek költségvetése 750 ezer lei. A munkálatokat hétfőn reggel már meg is kezdték, a katonai előképzős ifjak bevonásá-val.

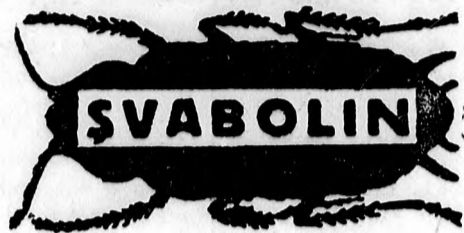
BEKULDOTT HIREK

A Deji Római Katolikus Leányklub nagy sik-kerrel adta elő Bonyi Adorján „Egy kis senki” c. 3 felvonásos színművét folyó hó 24-én, szombaton és 25-én vasárnap. Mindkét előadás a teljes er-kölcsei és anyagi siker jegyében folyt le. A darab szereplői sok tehetséggel és kedves igyekezettel játszottak. A színdarab szereplői Bakó Anna, Szá-bó Ernőné, Schwarz Irén, Szabó Magda, Székcsák Ilona, Szerdalác Mária, Szentkirályi Jenő, Varga Pál, K. Papp Géza, Vass Ferenc, Holczér Ferenc, Almásy Ferenc, Fischer Béla és Szilassy Endre voltak. A rendező nevét külön kell megemlíteni: érv. Iz-sáky Gáborné volt a produkció lelke. Gondosan és művészi ízléssel állította be az egyes jeleneteket.

Misciatelli-Husztli:
SAVONAROLA
270 oldal. Vezényi Elemér izléses címlapjával, sok képpel. Fűzve ára 125 lei.
A történelem egyik legtragikusabb alakját raj-zolja meg az olasz professor ebben a könyv-ben: bármennyire is lelkesedik hőseért, kény-telen elismerni, hogy Savonarola vetette el a sulykot s VI. Sándort igazságtalanság nem terheli.
Megrendelhető: könyvosztályunknál.

Egy, Kettő, Három, megszabadul a svábbogaraktól.

- 1. **Ha azonnal SVABOLINT vesz.**
- 2. **Használati utasi-tásunkat alapo-san átolvassa.**
- 3. **SVABOLINT megfelelően használja.**

EREDETI csak ezen védjeggyel, az originális sárga SAPIC csomagolásban.

Minden gyógyszerárban és drogueriában kapható.

Figyelmeztetés a hitbéli köteleességek megtartására

— Két hitközség közgyűlése —

Timisoara. Saját tud. Az első kerületi római katolikus hitközség tanácsa most tartotta meg ezidei közgyűlést. Martzy Mihály tanár, elnök üdvözölte az egyháztanács tagjait, a jegyzőkönyv vezetésére felkérte Waschek Ferenc karnagyot, hitelesítésére pedig Hilt Lajos és Mrazek Viktor dr. tanácsadókat. Martzy elnök a beszámolójában rámutatott arra, hogy a pótolhatatlan veszteség, amely az egész egyházmegyét, Magyar Pál pre-látuskanonok, püspöki helynök halálával érte, a hitközséget is érintette, amelynek tagja volt. A kegyelet és elismerés hangján emlékezett meg az elhunyt Kramer Ferenc nyugalmazott ezredesről, volt alelnökről és Pogatschnigg Guido választmányi tagról, a neves zeneszerzőről. Erdemeiket és emléküket jegyzőkönyvileg fogják megörökíteni. A hitközség területéről való elköltözés miatt Michelbach Miklós ellenőr, Kisfaludy Ferenc dr. Györfly Dező és Adorján József választmányi tagok mondtak le. A közgyűlés működésükért köszönettel adozott. Az elnök végül bensősége-s melegséggel emlékezett meg Ferch Mátyás pre-látus-kanonok, plébánosról, aki a hitközség feun-állása óta először kénytelen a közgyűlésről távo-maradni, mert nehéz betegsége után orvosi ta-nácsra Olaszországba kellett utaznia. Ferch pre-látus levelet intézett az elnökhöz és megírta, mennyire eszeretett volna a közgyűlésen részt-venni, szólni a hitközségek magasabb, nekiköz-hetetlen ezerepéről, feladatáról és köszönetet mondani a fáradhatatlan elnöknek, a tisztviselői karnak s a tanács és a választmány minden egyes tagjának. Miután Ferch plébános hosszú beteg-sége idején érte a magas kitüntetés, hogy a Szent-anya Pacha Agoston dr. megyéspüspök előterjesz-tésére preláttá nevezte ki s a hitközségnek nem nyílt még alkalma, ilyen minőségében köszön-teni őt, a közgyűlés az elnök indítványára táv-íratilag üdvözli s a jegyzőkönyv kivonatát is megküldi neki.

Krampl Gyula a zárszámadást terjesztette be, amelynek kétezéskilencvenezer lei a végösszege. Ötvenezer leit fordított a hitközség iskolai és jo-tekony célokra. A hitközségnek 821 fizető tagja van, a jövő évi költségvetés végösszege kétezésharmincezer lei. Gámenty István és Michelbach Miklós az ellenőri jelentést, Rieger Lajos a gond-noki jelentést olvasta fel. Az utóbbi utalt az a. 6-kerületi — várplébániatemplom — fűtésének szükségességére, amelynek megvalósítása a leg-közelebbi feladatok közé tartozik. A közgyűlés egyhangulag vette tudomásul a jelentéseket s a jelentvénynt megadta.

A harmadik kerületi római katolikus hitköz-ség tanácsa ugyancsak most tartotta meg köz-gyűlést. P. Kerl Norbert volt szalvatoriánus-rendi tartományfőnök, plébános, elnöki minősé-gében nyitotta meg és egyebek közt a következő ket mondtotta:

— Hogy valaki jó katolikus legyen, nem elég, ha a templomba jár, hanem egyéb köteleességei-nek is eleget kell tennie. Teljesítse katolikus kö-teléseit, az áldozatkészség lelke lobogjon benne

s aki hitbéli köteleességeinek megfelel, arról tudjuk, hogy minden egyéb vonatkozású kötele-ségeit is híven teljesíti!

Matolay Zoltán dr. világi elnök lelkes hangon szólt a legutóbbi pápai enciklikákról s azok egyes részleteit ismertette.

A jegyzőkönyv vezetésével Bambach Alfréd titkárt bízták meg, hitelesítésére Erőss Lázár és Mergl György tanácsadókat kérték fel. Koszo János dr. és Bambach Alfréd olvasták fel az évi jelentést. Különösen most, az ellentétes világ-nezetek harcában a hitközség vezetősége azon volt, hogy egy pillanatra se tévessze el szem elől súlyos feladatait, hivatását. Ezeknek mindenkép-pen igyekezett is eleget tenni. A plébániatemplom viharokozta rongálódásait kijavították, iskola-célokra hetvenötezer leit fordítottak, számos in-tézményt s a gyermekkönyvtár támogatják, Frate-lia, Sofronia és Josiffalau templomainak adomá-nyokat juttattak. A hitközség tulajdonát képező épületet, amelyben nagyterem és vendéglő is van, Baschant Jozsef építésszel tataroztatták. A tagok kilencvenöt százaléka 30—500 lei, öt százaléka pe-dig 500—6000 lei hitközségi adót fizet. A választ-mány jogügyi bizottságot alakított Matolay Zoltán dr., Andrez Ferenc dr., Feiler Miklós dr. tagokat. Megemlékezett még a jelentés P. Wrobel Pauli-nus és P. Bugiel Angelicus szalvatoriánus-rendi szerzetesek haláláról, valamint Götz Károly, Ma-kay Elemér és Schibek Agoston vezetőségi tagok elhunytáról — a megjelentek egy perces felállás-sal adtak kegyeletüknek kifejezést.

Zobay Péter a pénztári jelentést terjesztette elő, a zárszámadások végösszege meghaladja a hétszáz ezer leit. Az új költségvetésben százötven-ezer leit irányoztak elő iskolai célokra: száz ezer leit ad a hitközség a negyedik kerületi katolikus elemi fiúiskolának, mivel igen számosan látogat-ják azt a III-ik kerületből s az iskola fenntar-tása egyébként deficitel járna. — egyenkint hu-szonötezer leit adnak a katolikus magyar tannyelvű gimnáziumnak és a Banatának. Külön harmincötezer leit fordít a hitközség saját iskolaalapja gyarapítására.

Az indítványok során Dittrich József kívánta, hogy a Dózsa György kivégeztetése helyén álló Mária-kápolnat, mivel az a hitközség területén van, a hitközség vegye gondozása alá. Az indít-ványt azonban visszavonták, mivel annakidején, amikor a negyedik kerületi plébánia területéből kihalították a harmadik kerületet, kikötötték, hogy az emlékmű az eredeti anyaplébániánál maradjon. Hollinger József a temető bekerítésével kapcsolatban tett indítványt.

Mindkét közgyűlésen egyébként felszólítás hangzott el, hogy minél többen vegyenek részt a jövő vasárnap tartandó radnai férfizarándokla-ton.

KÖZGAZDASÁG

Negyvenmillió lei alaptőkével megalakult az országos zálogház-csoport

Bankközi érdekeltség használja ki az állami zálogház-koncessziót. — Három éven belül öt nagy városban, tíz év leforgása alatt az egész országban megszervezik a záloghitelt

Bucurestiből jelentik: A kamattörvény életbe lépése az egész ország területén majdnem teljesen megszüntette a zálogházak működését, amely ellen a túlmagas kamatok miatt számtalan panasz merült fel. A zálogházak körül uralkodó panaszok megszüntetése érdekében a kormány az állam számára akarta biztosítani az ellenőrzés jogát és ezért újabb zálogházak felállításának jogát magának tartotta fenn a múlt év közepén kihirdetett rendelet törvényben azzal, hogy ezt a jogot az állam megfelelő tökefelkészültséggel és garanciával rendelkező csoportnak koncesszionálhatja.

A rendelet törvény kihirdetése után a zálogházak felállítására vonatkozó koncesszió kiadására a kormány a Letea papírgyárral és a köréje csoportosuló pénzüzetekkel kezdett tárgyalásokat. A létrejött koncessziós szerződés értelmében a Letea és a köréje csoportosuló pénzüzetek harminc évre kaptak koncessziót zálogházak felállítására. A koncesszió kihasználására — szerződés értelmében — részvénytársaság alakult Casa de Imprumut pe Amanet si de Pastrara din România S. A. név alatt 40 millió lei részvénytőkével, amelyet azonban később a fiókhálózat kiépítésének megfelelően felelnek meg.

A koncesszió-szerződés értelmében a részvénytársaság Bucurestiben hat hónapon belül felállítja a zálogházat, a következő három éven legalább öt nagy városban, tíz éven belül pedig az ország minden nagyobb városában köteles zálogházat felállítani. A részvénytársaság a zálogkölcsonök után magasabb kamatot nem szedhet, mint a Nemzeti Bank kamatlába, plusz 4 százalék, amelyhez még másfél százalékot számíthat költség címén.

A fémeket, a nyersbőrt, a pamutot és a nyersgumit feloldják a kontingenálás alól

Bucurestiből jelentik: A kormány gazdasági delegációja, a belföldi iparnak a szükséges nyersanyagokkal való ellátására tekintettel, határozatot hozott, hogy több ilyen cikket fel fog oldani a kontingenálás alól. Ezek közé tartoznak: a vasérc, az ócska vas, az olvasztó kocsz, az acélnemek, a vas félgépművek, az öntött vas, a réz, a cink, az alumínium, a nikkel, az ón, az antimón, a nyers bőrök, a cserző kivantok, a szövetek és bőrök festésére szolgáló festékek és vegyi anyagok, a nyers gyapot, a kén és a nyers kaucsuk. A gyapju és a nyersbőr behozatalára azonban csak akkor adhatnak könnyítést, ha az importőrök a belföldön megállapított készleteket megvették. A fenti cikkeknek a kontingenálás alól feloldására vonatkozó dekrétumok még nem jelentek meg a hivatalos lapban.

Szigorú miniszteri rendelet a forgalmiadó-törvény betartásának ellenőrzésére

Bucurestiből jelentik: A forgalmiadó-törvény végrehajtására és alkalmazására a pénzügyminisztérium újabb szigorú rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságoknak. Ugyanis a minisztérium megállapítása szerint egyes vállalatok a forgalmiadót az ár nettó értéke után számítják és a szállítási s egyéb költségekkel külön terhelik meg a vevőt. A forgalmiadó-

törvény 1. cikke szerint a forgalmiadót az ár forgalomba hozatalakor kell fizetni, a forgalomba hozatal pedig csak a tényleges eladási értéken történhetik, vagyis az ár nettó értéke, amelyhez hozzáadandók a költségek is. Ennek folytán a forgalmiadó a nettó érték és a költségek összeadásából származó összeg után fizetendő. A rendelet előírja, hogy az ellenőrök kötelesek előzetesen a vámoknál, a szállítási vállalatoknál és az állomásoknál érdeklődni a vállalatok szállítási iránt és az így kapott adatokat össze kell hasonlítani a vállalat által bemutatott adatokkal. Ha valamely vállalatnál eltérést találtak, úgy a forgalmiadóvizsgálatot 5 évre visszamenőleg kell végrehajtani.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lei (Az állástkeresőknek 23 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Alkalmazás

Magános nő, vagy gyermektelen házaspár takarításért lakás kap. Oradea, Str. Cogălniceanu 53. szám.

Ügyes tanuló lányt azonnalra fölvesz Bogárné Irma női divatszalon, Str. Bratianu 14.

Mindenes bejárónőt keresek május 1-sejébre. Papp, Reg. Carol 19.

Lakás

Kiadó különbejárattal butorított szoba, fürdőszobával, május 1-re. Oradea, Str. Averescu No. 37.

Kiadó két esetleg egyszobás, fürdőszobás lakás, butorral vagy anélkül. Oradea, Str. Academia 2. szám.

Kiadó butor leraktározás céljára egy szaraz, tiszta szoba. Oradea, Strada Wilson 25.

Különféle

Intelligens nő házvezetőnek, esetleg magános urhoz elmenne, olyan helyre, ahol családtagok tekintenek, vidékre is. Cím: Fodor Istvánné, Oradea, Str. Wilson 47.

Fehérnemű foltozást vállalok, házhoz is megyek. Cím a kiadóban.

Jó állapotban lévő varrógépet keresek bérbre egy hónapra. Címeket armegjelöléssel a kiadóba kérek.

Uraim és Hölgyeim! Tartós és szép cipőt csak az Apolló cipőszalonba lehet csiníttatni. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 12.

Rövid bécsi gyártmányu fekete zongora bérbeadó. Cím a kiadóban.

Adás-vétel

Modern sportkocsi gyermek részére, jókarban levő, olcsón eladó. Oradea, Str. Axenta Sever 12.

30 darab méhesalád, kifogástalan jó erős kaptárral eladó. — Ciocai-a-i (jud. Bihor) református lelkes lakásnál.

Egy modern világos és egy új sötétbarna diófa hálószobabutor eladó. Oradea, Calea Decabal 14.

Eladó alig használt sötétkék fiú ruha, Oradea, Str. Pavel 17. szám.

Rövid bécsi gyártmányu zongora eladó. Oradea, Str. Lahovari 8. sz.

2 db hármás országosméretű méhkaptár eladó. Oradea, Strada Closca No. 1.

Egy gyermek sportkocsi eladó. Oradea, Aurel Vlaicu 35.

Husipari gépek és sonkaesetelő, eladók. Barátky, Oradea, Str. Fabricelor 31. sz.

Vegyes gyümölcsfák, vadonok, jutyanyozokban eladók. Oradea, Str. Leaganului 12.

SPORT

Meghalt Kehrling Béla, a legendás magyar tennisz-bajnok

A magyar tennisz-sport legendás alakja tegnap reggel 47 éves korában meghalt.

Eppen huszonöt éve annak, hogy Kehrling Béla először nyerte meg Magyarország bajnokságát és azóta évtizedeken keresztül tartotta pozícióját, úgyhogy csak a legutóbbi időkben vált ki Magyarország Davis-Cup-csapatából és engedte át helyét a fiatalabbaknak. Tavaly azonban még elindult és nagy könnyedséggel győzött egy old boy-versenyen a BBTE-pályán. A vele szemben álló old boyok nagy részével Kehrling játszi könnyedséggel végzett és csendes mosolygással próbált egy-egy labdát átengedni az ellenfélnek, hogy az se veszítse el a kedvét.

Az old boy-versenyen nem kellett sokat futkosni — ezért indult el Kehrling Béla. Futni ugyanis már alig-alig tudott. Nem bírta a szíve.

Egész generációk nőttek fel, jött a nagy világgégés, jöttek a forradalmak, bajnokok, tekintélyek százai és ezrei merültek el a nagy földomlásban — Kehrling bajnok maradt. A külföldön új nevek kerültek felszínre és azok, akikkel Kehrling a háború előtt játszott nemzetközi tornák során, már legfeljebb ha a tribünön foglaltak helyet, míg az örökifjú Kehrling ha kissé sápadtabban is, még mindig a pályán volt, minden nagyobb versenyen, mert Kehrling Bélát évtizedeken keresztül minden-hová meghívták, ahol a világ tennisz-sportjának legjobbjai jöttek össze.

Negyedszázadon keresztül ível Kehrling sportkarrierje: 1912-ben Kelemen Auréllal, Zsigmondy Jenővel és Baráth Leóval együtt résztvett a stockholmi olimpián, — a tennisz akkor még olimpiai szám volt — s tavaly még vegyespárost játszott Jacobs amerikai világbajnoknővel a festői BLKE-pályán.

Soha egyetlen bajnok lakásán annyi érmet, kelyhet, serleget, tiszteletdíjat nem láttunk együtt, mint Kehrling Béla lakásán. Nem is csoda. Kehrling több mint hétszáz értékes díjat nyert, ezek közül több mint háromszáz bajnokságot. A bajnokságok túlnyomó részét külföldön nyerte és az értékes serlegek a világ legkülönbözőbb részeiből származtak. Természetesen a magyar bajnokságot is mindig Kehrling nyerte, ezt a díjat senki nem tudta elvitatni tőle, amíg a magyar bajnokságban indult.

Kehrling a régivágású sportember típusa, aki kiállt műsoron kívül is, ha kellett, mert ő sportember. Mint válogatott futballista a háborús időkben nem hagyta cserben a bevonulások által megtizedelt csapatát és állandó hátvédje volt a MAC hadiesapatának. Közben persze teniszezett is.

Hónapokkal ezelőtt esett ágynak. A szíve már régen gyötörte: orvosai várták a szomorú véget. Mindenféle foglalkozással felhagyott, nagy fájdalmai voltak. Tegnap reggel végre csendesen elszenderült. Nemrégiben még volt esztendő, amikor megnyerte Magyarország, Ausztria, Németország és Spanyolország bajnokságát. De a hosszú labdákkal már akkor sem volt jóbarátságban, már rosszul lett, ha megfuttatták: már rakoncátlanokodott, összevissza vert a szíve, amely tegnap megölte.

Magyarország—Jugoszlávia 3:3. A zágrábi mérkőzés utolsó napján: Szigeti magyar—Kukuljevic jugoszláv 6:2, 6:4, 6:2, Puncsecs, Pállada jugoszláv—Szigeti, Dallos magyar 7:5, 16, 6:3, 8:10, 6:3. A mérkőzésen két perc gyászszünetet tartottak Kehrling Béla, az elhunyt magyar bajnok emlékére.

Románia—Olaszország rögbi-válogatott 0:0. Bucurestiből jelentik: Ötezer főnyi közönség előtt esőtől csuszós pályán mérkőzött a két ország rögbi-válogatottja. Az eredmény komoly sikert jelent a román válogatottnak.